www.e-rara.ch

Textus Biblie

Hieronymus, Sophronius Eusebius

Lugd[u]n[i], Anno d[omi]ni Millesimo quingentesimo vicesimosexto [1526]

Universitätsbibliothek Bern

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-143682

Incipit secundus.

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d’imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L’éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l’imprimerie jusqu’au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Tunc vulneratus eſt iudas frater
ioānis. Joannes aūt inſecutus eſt
eos donec venit cedronē quā edifi
cauit: ⁊ fugerūt vſq₃ ad turres que
erant in agris azoti: ⁊ ſuccēdit eas
igni. E ceciderūt ex illis duo milia
viroꝝ. Et reuerſus eſt in iudeā i pa
ce. Et ptolomeus filius abobi cōſti
tutus erat dux in cāpo hierico: ⁊ ha
bebat argentū ⁊ aurū multū. Erat
em̄ gener ſūmi ſacerdotis. Et exal
tatū eſt cor eius: ⁊ volebat obtine
re regionē: ⁊ cogitabat dolū aduer
ſus ſymonem ⁊ filios eius vt tolle
ret eos. Symō aūt perambulās ci
uitates q̄ erant in regione iudee ⁊
ſollicitudinē gerēs eaꝝ deſcēdit in
hierico ipſe ⁊ matathias fili⁹ eius
⁊ iudas: anno cētefimo ſeptuageſi
mo ſeptimo mēſe vndecimo. Hic ē
mēſis ſabath. Et ſuſcepit eos fili⁹
abobi in munitiuncalaꝫ q̄ vocatur
doch cū dolo quā edificauit. Et fe
cit eis cōuiuiū magnū: ⁊ abſcōdit il
Bellū ſociale
lic viros. Et cū inebriatus eſſet ſy
mō ⁊ filij eius ſurrexit ptolomeus
cū ſuis: ⁊ ſumpſerūt arma ſua: ⁊ in
trauerūt in ꝯuiuiū ⁊ occiderunt eū
⁊ duos filios eius ⁊ quoſdā pueros
Bellū mitridaticū
eius. Et fecit deceptionē magnā in
iſrl: ⁊ reddidit mala pro bonis. Et
ſcripſit hec ptolomeus: ⁊ miſit re
D
gi vt mitteret ei exercitū in auxiliū
Bellū ciuile
⁊ traderet ei regionem ⁊ ciuitates
coꝝ ⁊ tributa. Et miſit alios in ga
zarā tollere ioannē: ⁊ tribunis mi
ſit epiſtolas vt venirent ad ſe ⁊ da
ret eis argentū ⁊ auruꝫ ⁊ dona. Et
alios miſit occupare hierlm̄ ⁊ mō
tem tēpli. Et p̄currēs quidā nūcia
Cathilinē cōiuratio
uit ioāni in gazara q₂ perijt pater
eius ⁊ fratres eius: ⁊ q₂ miſit te q̊ꝫ
interfici. Ut audiuit aūt vehemen
ter expauit: ⁊ cōprehendit viros q̇
Creticū bellum
venerant perdere eū: ⁊ occidit eos.
Cognouit em̄ q₂ querebāt perdere
eū. Et cetera ſermonū ioānis ⁊ bel
Juli⁹ ceſar
loꝝ eius ⁊ bonaꝝ virtutū quib⁹ for
titer geſſit: ⁊ edificij muroꝝ q̊s ex
Popeius magnus
truxit ⁊ reꝝ geſtaꝝ ei⁹ ecce hec ſcri
pta ſunt in libro dierum ſacerdo
tij eius: ex quo factus eſt princeps
ſacerdotum poſt patrem ſuum.

¶ Explicit liber primus Macha
beorum.

¶ Incipit ſecundus.

¶ Ca. Sum. ¶ Iudeis i egypto di
cunt iudei q̇ ſunt hieroſolymis ſa
lutē: q͏ antiochus occiſus eſt in tē
plo nanee ⁊ q̇ cū eo erāt: de igne ſa
crificij abſcondito in puteo oratio
neemie talis erat q͏ regi pſaꝝ ma
nifeſtū factū eſt miraculū mutatio
nis ignis ⁊ aque reconuerſo. — Marcus tullius cicero

Capitulum. j.

Ra — A
trib⁹ qui
ſūt p egy
ptū iude
is: ſalutē
dicūt fra
tres q̇ ſūt
i hieroſo
lymis iu
dei ⁊ qui
i regione
iudea: ⁊ pacē bonā. Bñfaciat vobis
de⁹: ⁊ meminerit teſtamenti ſui qd
locut⁹ ē ad abraā ⁊ iſaac ⁊ iacob ſer
uoꝝ ſuoꝝ fideliū: ⁊ det vobis cor oī
bus vt colatis eū: ⁊ faciatis ei⁹ vo
luntatē corde magno ⁊ aīo volēti.
Adaperiat cor vr̄m i lege ſua ⁊ i p̄ — B
ceptis ſuis: ⁊ faciat pacē. Exaudiat
oōnes vr̄as: ⁊ recōcilief vobis: nec
vos deſerat in tēpore malo. Et nūc
hic ſum⁹ orātes p vobis. Regnāte
demetrio anno cētefimo ſexageſi
mo nono: nos iudei ſcripſimus vo
bis in tribulatione et impetu qui
ſuperuenit nobis in iſtis annis ex
quo receſſit iaſon a ſancta terra et
a regno. Portam ſuccenderunt: et
effuderunt ſanguinem innocenteꝫ
Et orauimus ad dominum et exau
diti ſumus: et obtulimus ſacrifi
cium et ſimilaginem: ⁊ accendim⁹
lucernas: ⁊ propoſuim⁹ panes. Et
nunc freq̄utate dies ſcenophegie — 1. decēbris
mēſis caſleu. Anno centeſimo octo
geſimooctano populus qui eſt hie
roſolymis ⁊ in iudea ſenatuſq₃ et
iudas: ariſtobolo magiſtro ptolo
mei regis qui eſt de genere chriſto
rum ſacerdotum et his qui in egy — C
pto ſunt iudeis: ſalutem et ſani
tatem. De magnis periculis a deo
liberati magnifice gratias agim⁹
ipi: vtpote q̇ aduerſus talē regē di

micanimꝰ. Ipſe em̄ ebulire fecit de
ꝑfide eos q̇ pugnauerūt cōtra nos
et ſanctā ciuitatē. Naz cū in ꝑfide
eſſet dux ipſe ⁊ cum ipſo immēſus
exercitꝰ cecidit ī tēplo nanee: cōſi
lio deceptꝰ ſacerdotū nanee. Et eī
al'✠ eo cū ✠ ea habitaturꝰ erat venit ad lo
cum antiochꝰ et amici eiꝰ et vt ac
ciperet pecunias multas dotis no
mine. Cūq ꝓpoſuiſſent eas ſacer
dotes nanee: ⁊ ipſe cum paucis in
greſſus eēt ītra ābitū ꝑhani clau-
D ſerunt tēplū. Cuz aūt intraſſet an
tiochus: aptoq occulto aditu tem
pli mittētes lapides ꝑcuſſerūt du
cē et vos q̇ cū eo erāt: et diuiſerūt
mēbratim: ⁊ capitibus amputatis
foras ꝓiecerūt. Per oīa būdictus
x. decē deus qui tradidit impios. Facturi
bris. igitur q̄nta et viceſima die menſis
caſleu purificationem templi ne-
ceſſarium duximus ſignificare vo-
bis: vt ⁊ vos quoq agatis diē ſeno
phegie: ⁊ diez ignis q̇ datus eſt q̄n
neemias edificato tēplo et altari
obtulit ſacrificia. Nā cū in ꝑſidez
ducerent̄ p̄res nr̄i: ſacerdotes qui
tūc cultores dei erāt acceptū ignē
de altari occulte abſcōderūt ī val
le vbi erat puteus altꝰ: et ſiccꝰ: ⁊ in
eo cōtutati ſunt eū: ita vt omnibꝰ
E ignotꝰ eſſet locꝰ. Cū aūt preteriji ſ-
ſent anni multi: et placuit deo vt
mitteret̄ neemias a rege perſidis:
nepotes ſacerdotū illoꝝ q̇ abſcon
derāt miſit ad req̄rēdū ignē. Et ſi-
cut narrauerunt nobis: nō inuene
rūt ignē ſ ʒ aquā craſſam. Et iuſſit
eos haurire et afferre ſibi et ſacri-
ficia q̄ īpoſita erāt iuſſit ſacerdos
neemias aſꝑgi ipſa aq̄: et ligna et
J. q. j. e q̄ erāt ſuppoſita. Utq hoc factum
ſic eu- eſt ⁊ tp̄s affuit quo ſol refulſit qui
nuchꝰ. priꝰ erat ī nubilo: accēſus eſt ignis
ꝺ cele. magnꝰ ita vt oēs mirarent̄. Ora-
miſſa. tionē aūt faciebāt oēs ſacerdotes
ca. ſi. dum ꝯſumaret̄ ſacrificiū ionatha
inchoāte: ceteris autē r̄ndentibꝰ.
Et neemie erat oratio hūc habēs
modū. Dn̄e deꝰ oīum creator terri
F bilis fortis iuſtꝰ ⁊ miſericors q̇ ſo
lus es bonus: rex ſolus ⁊ p̄ſtās in
ſtus: et omnipotens ⁊ eternus: q̇ li
beras iſrael de omni malo: q̇ feci-
ſti patres electos: et ſanctificaſti
eos accipe ſacrificium pro vniuer
ſo populo tuo iſrael: ⁊ cuſtodi par
tem tuam ⁊ ſanctifica. Congrega
diſperſionem noſtram: libera eos
qui ſeruierūt gētibus ⁊ contēptos
⁊ abominatos reſpice: vt ſciant gē
tes quia tu es deus noſter. Affige
opprimētes nos ⁊ cōtumeliam fa
cientes in ſuperbia. Conſtitue po
pulum tuum in loco ſancto tuo ſi
cut dixit moyſes. Sacerdotes au
tem pſallebant hymnos: vſq quo
conſumptum eſſet ſacrificium. Cū
autem conſumptū eſſet ſacrificiū
ex reſidua aqua neemias iuſſit la- G
pides maiores perfundi. Qđ vt fa
ctū eſt ex eis flāma accēſa eſt: ſed
ex lumine quod refulſit ab altari
conſumpta eſt. Ut vero manifeſta
eſt res: renunciatum eſt regi perſa
ruz ꝙ in loco in quo ignem abſcō
derant hi qui tranſlati fuerant ſa
cerdotes aq̄ apparuit: de qua nee-
mias et q̇ cū eo erāt purificauerūt
ſacrificia. Cōſiderās aūt rex ⁊ rez
diligenter examinās fecit ei tem-
plum: vt ꝓbaret quod factuz erat.
Et cū ꝓbaſſet ſacerdotibꝰ donauit
multa bona ⁊ alia atq alia mune
ra: et accipiens manu ſua tribue-
bat eis. Appellauit autē neemias
hūc locuz nepthar quod interp̄tat̄ j. q. j. e
purificatio. Uocat̄ autez apud plu ſic eu-
res nephi. nuchꝰ

¶ Ca. Sum. ¶ Ubi archa ⁊ altare
incluſa ſunt in monte a hieremia
propheta: de quinq libris iaſonis
in vnū redactis. Cap. ij.

Inuenit̄ aūt in deſcriptionibꝰ A
hieremie ꝓphete ꝙ iuſſit eos
ignē accipere qui tranſmigraban
tur vt ſignificatū eſt ⁊ vt mādauit
trāſmigratis. Et dedit illis legem
ne obliuiſcerent̄ p̄cepta domini et
vt nō exerrarēt mentibus vidētes
ſimulachra aurea ⁊ argētea ⁊ orna
menta eorum. Et alia hmōi dicēs
hortabat̄ ne legez amouerēt a cor Deu.
de ſuo. Erat aūt in ipa ſcriptura: 34. a.
q̄uo tabernaculuz ⁊ archam iuſſit B
ꝓpheta diuino r̄nſo ad ſe facto co
mitari ſecū vſq quo exijt in mōtē
in quo moyſes aſcēdit ⁊ vidit dei
hereditatē: et veniēs ibi hieremias
inuenit locū ſpelūce: ⁊ tabernacu-

lū ⁊ archā ⁊ altare incēſi intulit il
luc: ⁊ oſtiū obſtruxit. Et acceſſerūt
quidā ſimul q̄ ſeq̄bant̄: vt notarēt
ſibi locū: ⁊ non potuerūt inuenire.
Ut autē cognouit hieremias cul-
pās illos dixit ꝙ ignotꝰ erit locꝰ
donec cōgreget deꝰ cōgregationez
populi et ꝓpitiꝰ fiat. Et tunc dn̄s
oſtēdet hec: ⁊ appebit maieſtas do
mini: et nubes erit ſicut et moyſi
manifeſtabat̄: ⁊ ſicut cum ſalomō
petijt vt locꝰ ſctificaretur magno
deo manifeſtabat hec. Magnifice
etem̄ ſapiētiā tractabat: ⁊ vt ſapiē
tiā habēs obtulit ſacrificium dedi
catiōis ⁊ cōſummatiōis tēpli. Si
cut ⁊ moyſes orabat ad dn̄z: ⁊ de-
ſcēdit ignis de celo ⁊ ꝯſumpſit ho
locauſtū: ſicut et ſalomō orauit: et
deſcēdit ignis de celo ⁊ cōſumpſit
holocauſtū. Et dixit moyſes eo ꝙ
non ſit ✝ comeſtū qđ erat ꝓ pecca
to ⁊ cōſumptū eſt. Silr̄ ⁊ ſalomon
octo diebꝰ celebrauit dedicatio-
nē. Inferebant̄ aūt in deſcriptioni
bus ⁊ cōmētarijs neemie hec eadē
et qualiter cōſtruēs bibliothecaz
cōgregauit de regionibꝰ libros: et
ꝓphetaꝝ ⁊ dauid: ⁊ epl̄as regū de
D donarijs. Silr̄ autem ⁊ iudas ea q̄
didicerat ꝑ bellū qđ nobis accide-
rat ꝯgregauit oīa: ⁊ ſunt apđ nos.
Si ergo deſideratis hec mittite q̄
ꝓferāt vobis. Acturi itaq; purifica
tionē ſcripſimꝰ vobis. Bene ergo
facietis: ſi egeritis hos dies. Deus
aūt qui liberauit populum ſuuz ⁊
reddidit hereditatē oībus ⁊ regnū
et ſacerdotiū ⁊ ſanctificationez ſi
cut promiſit in lege: ſpamꝰ ꝙ cito
noſtri miſerebit̄ ⁊ congregabit de
ſub celo i locū ſanctū. Eripuit em̄
nos de magnis periculis: et locuz
E purgauit. De iuda ꝟo machabeo ⁊
fratribus eius ⁊ de templi magni
purificatiōe ⁊ de are dedicatione
ſed ⁊ de prelijs q̄ ptinēt ad antio-
chū nobilē et filiū eiꝰ eupatorē: et
de illuminationibꝰ q̄ de celo facte
ſunt ad eos q̄ ꝓ iudeis fortiter fe-
cerūt ita vt vniuerſam regionē cū
pauci eſſent vindicarēt: ⁊ barbarā
mltitudinē fugarēt ⁊ famoſiſſimū
in toto orbe tēplū recuparēt: ⁊ ci-
uitatē liberarēt: vt leges: q̄ ✝ aboli

te erāt reſtituerent̄ dn̄o cū oī trāq̄l
litate ꝓpitio facto illis. Itēq; ab
iaſone cyreneo q̄nq; libris cōp̄hē-
ſa tētauimꝰ nos vno volūine bre- F
uiare. Cōſiderātes em̄ multitudi-
nē libroꝝ ⁊ difficultatē volētibus
aggredi narratiōes hyſtoriaꝝ: ꝓ-
pter multitudinē reꝝ curauimꝰ vo
lētibꝰ q̄dē legere vt eēt animi oble
ctatio: ſtudioſis ꝟo vt facilꝰ poſ-
ſint memorie cōmēdare: oībꝰ aūt
legētibus vtilitas cōferat̄. Et no-
bis q̄dē ipſis q̄ hoc opus breuiādi
cā ſuſcepimꝰ nō facilē laborē: im-
mo ꝟo negociū plenū vigiliaꝝ et G
ſudoris aſſumpſimꝰ. Sicut hi q̄ p̄
parāt ꝯuiuiū: ⁊ q̄rūt alioꝝ volūta
ti ꝓpter mltoꝝ gr̄az libēter laborē
ſuſtinemꝰ: ꝟitatē q̄dē de ſingulis
auctoribꝰ ꝯcedētes: ipſi aūt ſꝫ da-
tā formam breuitati ſtudētes. Si
cut em̄ noue domus architecto de
vniuerſa ſtructura curādū ē: ei ve-
ro q̄ pingere curat: q̄ apta ſunt ad
ornatū ex q̄rēda ſunt: ita eſtimādū
eſt ⁊ ī nobis. Etem̄ intellectū colli
gere ⁊ ordiare ſermonē ⁊ curioſiꝰ al' ✝ in
ptes ſingulas q̄ſq; ✝ diſquirere hi q̄rere
ſtorie ꝯgruit auctori: breuitatē ꝟo
dictiōis ſectari: ⁊ executiōes rerū
vitare breuiāti ꝯcedēdū eſt. Hinc
ergo narrationē incipiemꝰ: de p̄fa
tiōe tātū dixiſſe ſufficiat. Stultuz
etenim eſt aū hiſtoriā eſſluere i ip
ſa aūt hiſtoria ſuccingi.

¶ Ca. Sū. ¶ Prodidit ſymon do
na templi dei. Mittit̄ heliodorus
vt ea auferret: ſacerdotes ⁊ popu-
lus dep̄cant̄ dn̄z vt depoſita cuſto
diant̄: heliodorus volens ſpoliare
tēplū correctꝰ eſt: liberat̄ a plaga
per ſacrificiū oblatum. Ca. iij.

IGit̄ cū ſctā ciuitas habitaret̄ A
in oī pace: leges autez adhuc
optime cuſtodirent̄ ꝓpter onie pō
tificis diſpōnem et pietatē ⁊ aīos
odio hn̄tes mala: fiebat vt ipſi re-
ges ⁊ pricipes locū ſummo hono-
re dignū ducerēt: ⁊ tēplū maximis
muneribꝰ illuſtrarēt: ita vt ſeleucꝰ
aſie rex de redditibus ſuis p̄ſtaret
omnes ſumptꝰ ad miniſteriū ſacri
ficiorum pertinentes. Symon au
tez de tribu beniamin prepoſitus
tēpli cōſtitutus contendebat obſi-

ſtente ſibi ꝑncipe ſacerdotum: ini
quū aliq̇d in ciuitate moliri. Sed
cū vincere oniā nō poſſet: venit ad
appolliniū tharſee filiū: q̇ illo tꝑe
erat dux celeſſyꝛie ⁊ phenicis: ⁊ nū
ciauit ei pecunijs innumerabilibꝰ
plenū eſſe erariū hieroſolymis: et
cōes copias immēſas eſſe: q̄ nō ꝑ-
tinēt ad rōnē ſacrificioꝝ: eē āt poſ
ſibile ſub ptāte regis cadeꝛ vniuer
B ſa. Cūqꝫ retuliſſet ad regē apollo
nius de pecunijs q̄ delate erāt: il-
le accitū heliodoꝝ q̇ erat ſuper ne
gocia eiꝰ miſit cū mādatis vt ꝑdi-
ctā pecuniā trāſpoꝛtaret. Statiqꝫ
heliodoꝛꝰ iter eſt aggreſſus: ſpecie
q̇dē quaſi ꝑ celeſſyꝛiā ⁊ phenicē ci
uitates eſſet peragraturus re vera
aūt regis ꝓpoſitū ꝑfecturꝰ. Sꝫ cū
veniſſet hieroſolymā: ⁊ benigne a
ſummo ſacerdote in ciuitate eſſet
exceptꝰ narrauit de dato indicio
pecuniaꝝ: et cuius rei gr̄a adeſſet
aperuit. Interrogabat aūt ſi vere
hec ita eſſent. Tunc ſummꝰ ſacer-
dos oſtēdit depoſita eſſe hec ad vi
ctualia viduaꝝ ⁊ pupilloꝝ: q̄dam
vero eſſe hircani thobie viri valde
eminētis in his q̄ detulerat impiꝰ
C ſymō. Uniuerſa aūt argēti talēta
eſſe quadrigēta: ⁊ auri ducēta: de-
cipi ꝟo eos q̇ crediſſent loco ⁊ tē
plo qꝺ ꝑ vniuerſum mundū hono
raꝛ pꝛo ſui veneratione ⁊ ſanctita
te: oīno īpoſſibile eē. At ille ꝓ his
q̄ habebat in mādatis a rege dice
bat omni genere regi ea eſſe defe-
rēda. Cōſtituta aūt die ītrabat de
his heliodoꝛꝰ oꝛdinaturꝰ. Nō mo
dica ꝟo ꝑ vniuerſam ciuitatē erat
trepidatio. Sacerdotes aūt añ al
tare cū ſtolis ſacerdotalibꝰ iacta-
uerūt ſe: ⁊ inuocabāt de celo euꝫ q̇
de depoſitis legē poſuit: vt his qui
depoſuerant ea ſalua cuſtodiret.
Iā ꝟo q̇ videret ſummi ſacerdotis
vultū mēte vulnerabatur. Facies
eñ et coloꝛ immutatꝰ: declarabat
D ineternū animi doloꝛē. Circūfuſa
eñ erat meſticia q̄daꝫ viro: ⁊ hoꝛ-
roꝛ coꝛpoꝛis per quem manifeſtꝰ
aſpicintibus doloꝛ coꝛdis eiꝰ effi
ciebatur. Alij etiaꝫ congregati de
domibus confluebāt publica ſup-
plicatione obſecrantes: pꝛo eo ꝙ
in contemptuꝫ locus eſſet ventu-
rus: accincteqꝫ mulieres cilitijs pe
ctus per plateas confluebāt: ſꝫ et
virgines que concluſe erāt ꝓcurre
bant ad oniā: alie aūt ad muros: q̄
dam vero ꝑ feneſtras aſpiciebant
vniuerſe aūt pꝛotendētes manus
in celū deꝑcabanꝛ. Erat eñ miſe-
ra ꝯmixte multitudinis et magni
ſacerdotis in agone cōſtituti expe
ctatio. Et hi quidē inuocabāt om
nipotentē deū: vt credita ſibi hiſq̇
crediderāt cū omni integritate co E
ſeruarenꝛ. Heliodoꝛꝰ aūt qꝺ decre
uerat ꝑficiebat: eodē loco ipſe cū
ſatellitibꝰ circa erariū ꝑſens. Sꝫ
ſpiritus omnipotentis dei magnā
fecit ſue oſtenſionis euidentiā: ita
vt omnes q̇ auſi fuerant parere ei:
✝ ruētes dei virtute: in diſſolutio- al. ✝ intuētes dei virtutē.
nem ⁊ foꝛmidineꝫ cōuerterentur.
Apparuit eñ illis q̇daꝫ equus ter
ribilē habens ſeſſoꝛē: optimis ope
rimentis adoꝛnatus. Iſqꝫ cū impe-
tu heliodoꝛo pꝛioꝛes calces eliſit.
Qui aūt ei ſedebat videbaꝛ arma
habere aurea. Alij etiam apparue
rūt duo iuuenes virtute decoꝛi: op
timi gloꝛia: ſpecioſiqꝫ amictu qui
circunſteterunt eū et ex vtraqꝫ pte
flagellabāt ſine intermiſſiōe mul
tis plagis verberātes. Subito au
tem heliodoꝛus concidit in terrā:
cūqꝫ multa caligine circūfuſuꝫ ra-
puerūt: atqꝫ in ſella geſtatoꝛia po- F
ſitū eiecerunt. Et is qui cum mul-
tis curſoꝛibus ⁊ ſatellitibus pꝛe-
dictuꝫ ingreſſus eſt erariū: poꝛta-
baꝛ: nullo ſibi auxiliū ferēte: mani
feſta dei cognita virtute. Et ille q̇
dem ꝑ diuinā virtutē iacebat mu-
tus: atqꝫ omni ſpe ⁊ ſalute pꝛiua-
tus. Hi aūt dñꝫ bñdicebāt: qꝛ ma-
gnificabat locū ſuuꝫ ⁊ templū: qꝺ
paulo añ timoꝛe ac tumultu erat
plenum: apparente oīpotente dño
gaudio et leticia impletū eſt. Tūc
vero ex amicis heliodoꝛi q̇daꝫ ro
gabant confeſtim oniā vt inuoca-
ret altiſſimum: vt vitam donaret
ei: qui in ſupꝛemo ſpiritu erat cō-
ſtitutus. Conſiderans autem ſum
mus ſacerdos ne foꝛte rex ſuſpi-
careꝛ malitiaꝫ aliquaꝫ ex iudeis
circa heliodoꝛū conſummatā: ob-

tulit pro ſalute viri hoſtiam ſalu-
tarē. Cūq₃ ſumm⁹ ſacerdos exo-
raret: iidem iuuenes eiſdē veſtib⁹
amicti aſtātes heliodoro dixerūt.
Onie ſacerdoti gr̄as age. Nā pro-
pter eū dn̄s tibi vitā donauit. Tu
aūt ✠ a deo flagellat⁹ nūcia omni-
bus magnalia dei: et poteſtatē. Et
his dictis non comparuerant. He-
liodorus aūt hoſtia deo oblata et
votis magnis ꝓmiſſis ei q̇ viuere
illi conceſſit: ⁊ onie gratias agēs:
recepto exercitu repedabat ad re-
gem. Teſtabat̄ aūt omnibus ea q̄
ſub oculis ſuis viderat opera ma-
gna dei. Cū₃ aūt rex interrogaſſet
heliodorum q̇s eſſet aptus adhuc
ſemel hieroſolymā mitti ait. Si
quē habes hoſtē aut regni tui inſi-
diatorē: mitte illuc: ⁊ flagellatum
eum recipies: ſi tū euaſerit: eo ꝙ i
loco ſit vere dei quedam x̄t⁹. Nā
ipſe q̇ h₃ in celis habitationē₃ vi-
ſitator: ⁊ adiutor eſt loci illi⁹: ⁊ ve-
niētes ad male faciendū ꝑcutit ac
ꝑdit. Igit̄ de heliodoro ⁊ erarij cu-
ſtodia ita res ſe habet.

¶ Ca. Sū. ¶ De inſidijs ſymonis
proditoris circa Oniā ſacerdotē:
Iaſon ſuper onie munerib⁹ corru-
pit regē antiochu₃ pro ſacerdotio
adipiſcendo ſacerdotes neglectis
ſacrificijs feſtināt ad ludum pale-
ſtre: iaſon mittit argentū ad ſacri-
ficium herculis miſſus menelaus
a iaſone ad regē. Iaſonem a ſacer-
dotio excluſit: hoc amoto ſucceſſit
lyſimachus frater ei⁹. Occidit̄ an-
dronic⁹ q₂ oniā ſacerdotē ip̄e pri⁹
doloſe iterfecerat: lyſimach⁹ a po-
pulo occidit̄ ꝓpter ſacrilegia. Cō-
tra menelaū ad regē cā agit̄: me-
nelaus propter potentium auari-
tiam permanſit in poteſtate cre-
ſcens etiā in malitia. Ca. iiij.

B Simon aūt p̄dictus pecuniarū
et patrie delator male loque-
bat̄ de onia: tāq₃ ipſe heliodorum
inſtigaſſet ad hec: ⁊ ipſe fuiſſet in-
uentor malorū: ꝓuiſorēq₃ ciuitatis
ac defenſorē₃ gētis ſue: ⁊ emulato-
rem legis dei audebat inſidiatorē
regni dicere. S₃ cū₃ inimicitie in
tantum procederent vt etiam per
quoſdam ſymonis neceſſarios ho-
micidia fierent ⁊ cōſiderās onias
periculum contentionis ⁊ apollo-
niū inſanire vtpote ducem celeſſy-
rie ⁊ phenicis: ad augēdum mali-
tiā ſymonis: ad regem ſe contulit
non vt ciuiu₃ accuſator: ſed cōem
vtilitatem apud ſemetipſum vni-
uerſe multitudinis cōſiderās. Vi-
debat em̄ ſine regali ꝓuidētia im-
poſſibile eſſe pacē reb⁹ dari: nec ſy-
monē poſſe ceſſare a ſtultitia ſua.
Sed poſt ſeleuci vite exceſſum cū i. q. ſ. ſi-
ſuſcepiſſet regnū antiochus q̇ no- cut eu-
bilis appellabat̄ ambiebat iaſon nuch⁹
frater onie ſummū ſacerdotium:
adito rege ꝓmittēs ei argēti talē-
ta trecenta ſexaginta: ⁊ ex redditi-
bus alijs talenta octoginta. Sup B
hoc ꝓmittebat ⁊ alia centū quin-
quaginta: ſi poteſtati ei⁹ concede-
ret gymnaſium ⁊ ephebiā ſibi con-
ſtituere: ⁊ eos qui i hieroſolymis
erāt antiochenos ſcribere. Qd cu₃
rex annuiſſet: ⁊ obtinuiſſet princi-
patum ſtatim ad gentilem ritum
contribules ſuos trāſferre cepit.
Et amotis his q̄ humanitatis cā
iudeis a regibus fuerant conſtitu-
ta: ꝑ ioannē ✠ patrem eupolemij q̇ Als ✠
apud romanos de amicitia et ſo- filius
cietate functus eſt legatione legi-
tima ciuium iura deſtituens: pra-
ua inſtituta ſanciebat. Etenim au-
ſus eſt ſub ipſa arce gymnaſium
ꝯſtituere: ⁊ optimos quoſq₃ ephe-
borū in lupanarib⁹ ponere. Erat
autem hoc nō initium ſ₃ incremē-
tum quoddam ⁊ ꝑfectus gentilis
et alienigene conuerſationis pro-
pter impij ⁊ non ſacerdotis iaſo-
nis nepharium ⁊ inauditū ſcelus: ita
vt ſacerdotes iam non circa alta-
ris officia dediti eſſent: ſed contē- C
pto templo ⁊ ſacrificijs neglectis
feſtinarēt ꝑticipes fieri paleſtre: ⁊
p̄bitiōis ei⁹ iniuſte: ⁊ in exercitijs
diſci: ⁊ parios q̇de₃ honores nihil
habētes grecas glorias optimas
arbitrabantur. Quarum gr̄a peri-
culoſa eos cōtētio hēbat: ⁊ eorum
inſtituta emulabant̄: ac ꝑ oīa his
cōſiles eſſe cupiebāt: q̄s hoſtes et
perēptores habuerāt. In leges em̄
diuinas ipie agere ipune nō cedit.
S₃ hoc tp̄s ſeq̄ns declarabit. Cū āt

quinquēnalis agon tyro celebrare
tur: ⁊ rex pſens eſſet: miſit iaſon fa
cinoroſos ab hieroſolymis viros
pctōres portātes argenti didrach⸗
mas trecentas in ſacrificiū hercu⸗
lis: quas poſtulauerūt hi qui aſpor
tauerāt ne in ſacrificijs erogarent:
qr non oporteret: ſed in alios ſum
ptus eas deputari. Sed hec obla⸗
ta ſunt quidem ab eo qui miſerat
in ſacrificiū herculis: propter pſen
tes aūt date ſunt in fabricā nauiū
triremiū. Miſſo aūt i egyptū apol
Als ✠ lonio ✠ neſthei filio propter prima
mini⸗ tes ptolomei philometoris regis:
ſthei cū cognouiſſet antiochus alienum
ſe a negocijs regni effectū proprijs
vtilitatibus cōſulens: pfectus inde
venit ioppen ⁊ inde hieroſolymā.
D Et magnifice ab iaſone ⁊ ciuitate
ſuſceptus: cū facular luminibus et
laudibus ingreſſus eſt: ⁊ īde in phe
nicē exercitū cōuertit. Et poſt trien
niū tps miſit iaſon menelaū ſupra⸗
dicti ſimōis frēm portātē pecunias
regi ⁊ de negocijs neceſſarijs rñſa
perlatur. At ille cōmendatus regi
cū magnificaſſet faciem poteſtatis
eius: in ſemetipm retorſit ſummuz
ſacerdotiū ſupponēs iaſoni talēta
argenti trecenta. Acceptiſq; a rege
mādatis venit: nihil quidē habens
dignū ſacerdotio: aius vero crude⸗
lis tyrāni ⁊ fere belue irā gerēs. Et
iaſon quidē q proprium fratrē capti
nauerat: ipſe deceptus profugus in
ammanitē expulſus eſt regionem.
Menelaus aūt pncipatū quidē ob
tinuit: de pecunijs vero regi pmiſ⸗
ſis nihil agebat: cū exactionē face⸗
E ret ſoſtratus qui arci erat pſpoſitus
nā ad hūc exactio vectigaliū per⸗
tinebat. Quā ob cauſam vtriq; ad
regē ſunt euocati. Et menela⁹ amo
tus eſt a ſacerdotio ſuccedente ly⸗
ſimacho fratre ſuo: ſoſtratus aūt p
latus eſt cyprijs. Et cū hec agerent
cōtigit tharſenſes ⁊ mallotas ſedi
tionē mouere eo q antiochi regis
cōcubine dono eſſent dati. Feſtinā⸗
ter itaq; rex venit ſedare illos: re⸗
licto ſuffecto vno ex comitib⁹ ſuis
andronico. Ratus aūt menela⁹ ac⸗
cepiſſe ſe tps opportunū aurea que
dam vaſa e tēplo furatus donauit
andronico: ⁊ alia vēdiderat tyro ⁊
per vicinas ciuitates. Qđ cū certiſ⸗
ſime cognouiſſet onias arguebat
eū: ipſe in loco tuto ſeptinēs antio
chie ſec⁹ daphnē. Unū menela⁹ acce
dēs ad andronicū: rogabat vt oniā
interficeret. Qui cū veniſſet ad oniā
⁊ datis dextris cū iureiurando q⸗
uis eſſet ei ſuſpectus ſuaſiſſet de
aſylo pcedere: ſtatim euz peremit
nō veritus iuſtitiā. Ob quā cauſaz
nō ſolū iudei: ſed etiā alie q; natio
nes indignabant: ⁊ moleſte ferebāt F
de nece tanti viri iniuſta. Sed re⸗
greſſum regē de cilicie locis adie⸗
runt iudei apud antiochiā ſimul ⁊
greci cōquerētes de iniq̄ nece onie.
Cōtriſtatus itaq; eſt aīo antiochus
pпter oniā: ⁊ flexus ad miſericor⸗
diam lachrymas fudit: recordatus
defuncti ſobrietatē ⁊ modeſtiā. Ac
cenſiſq; aīs andronicum purpura
exutū per totā ciuitatē iubet circū
duci: ⁊ in eodē loco in quo in oniā i
pietatē cōmiſerat ſacrilegū vita p⸗
uari: dño illi condignā retribuente
penā. Multis aūt ſacrilegijs in tē
plo a lyſimacho cōmiſſis menelai
cōſilio ⁊ diuulgata fama: cōgrega⸗
ta eſt multitudo aduerſum lyſima
chū multo iā auro exportato. Tur⸗
bis aūt inſurgentibus ⁊ aīs ira re⸗
pletis. lyſimach⁹ armatis fere tri⸗
bus milib⁹ iniquis manibus vti ce
pit: duce quodā tyrāno etate pari⸗
ter ⁊ demētia pueєcto. Sed vt intel
lexerūt conatū lyſimachi: alij lapi⸗
des alij fuſtes vallidos arripuere q
dam vero cinerē in lyſimachū iece
re. Et multi quidē vulnerati quidā
aūt ⁊ pſtrati: oēs vero in fugā con
uerſi ſunt. Ipm etiā ſacrilegū ſec⁹
erariū interfecerūt. De his ergo ce⸗ G
pit iudiciū aduerſus menelaū agi⸗
tari. Et cū veniſſet rex tyrū ad ipm
negociū detulerūt miſſi tres viri a
ſenioribus. Et cū ſuperaret mene⸗
laus pmiſit ptolomeo multas pe⸗
cunias dari ad ſuadendū regi. Ita
q; ptolomeus in quodā atrio poſi⸗
tū quaſi refrigerādi gr̄a regē adijt
⁊ deduxit a ſententia: ⁊ menelaum
quidem vniuerſe malitie reū crimi
nibus abſoluit: miſeros autez qui
etiam ſi apud ſcythas cauſam di⸗
xiſſent

xiſſent innocentes iudicarent̃ hos
moꝛte dānauit. Cito ergo in iuſtā
penā dederūt: qui ꝓ ciuitate ⁊ po-
pulo ⁊ ſacris vaſis cauſam ꝓſecu
ti ſunt. Quāobꝛez tyrij q̄z indigna
ti: erga ſculpturā eoꝝ liberaliſſi-
mi extiterūt. Menelaus aūt ꝓpter
auaritiam eoꝛum qui in potentia
erāt permanebat in poteſtate: cre-
ſcēs in malitia ad inſidias ciuiū.
¶ Ca. Sum. ¶ De ſignis celeſtib⁹
factis in hierl'm: de moꝛte iaſonis
perſecutoꝛis ciuiū antiochus per-
ſequens iudā ppl'o occiſo templū
ſpoliauit ductoꝛe menelao ⁊c. Qđ
nō ꝓpter locū gentē: ſed ꝓpter gē
tem locum dn̄s elegit. Antiochus
regrediens antiochiā reliquit ꝑfe
ctus iudeoꝛuz perſecutoꝛes. Jubet
apollonijū oēs iudeos occidere mu
lieres ⁊ iuuenes vēdere. Judas ma
chabeus moꝛe ferarum vixit in de
ſerto. Ca. v.

EOdē tēpoꝛe antiochus ſcđaz
B profectionem parauit in egy
ptum. Cōtigit aūt per vniuerſam
hieroſolymoꝝ ciuitatē videri die-
bus quadragita per aera equites
diſcurrētes auratas ſtolas haben-
tes ⁊ haſtas quaſi cohoꝛtes arma-
tas ⁊ curſus equoꝝ per oꝛdines di
geſtos: ⁊ cōgreſſiones fieri comin⁹
⁊ ſcutoꝝ motus ⁊ galeatoꝝ multi
tudinē gladijs diſtrictis ⁊ teloꝝ ia
23.q.5. ctus: ⁊ aureoꝝ armoꝝ ſplendoꝛez
ca. ſi. omniſq; generis loꝛicaꝝ. Quapꝛo
pter oēs rogabāt in bonū monſtra
cōuerti. Sed cū falſus rumoꝛ exiſ
ſet: tanq̄ꝫ vita exceſſiſſet antioch⁹:
aſſumptus iaſon nō minus mille
viris aggreſſus eſt ciuitatē repēte.
Et ciuibus ad murū cōuolantib⁹
C ad vltimū apꝓ̄henſa ciuitate me-
nelaus fugit in arcem. Jaſon ve-
ro nō parcebat in cede ciuib⁹ ſuis
nec cogitabat pꝛoſperitatē aduer
ſum cognatos: malū eſſe maximū
arbitrans hoſtiū ⁊ nō ciuiū ſe tro-
phea capturū. Et ꝑ̇ncipatū quidez
D nō obtinuit: finē vero inſidiaꝝ ſua
rum cōfuſionē accepit: ⁊ pꝛofugus
iterum abijt in ammanitē. Ad vl-
timū in exitiū ſui cōcluſus ab are-
thā arabū tyꝛāno fugiēs de ciuita
te in ciuitatē oībus odioſus vt re-

fuga legū ⁊ execrabilis vt patrie ⁊
ciuiū hoſtis: in egyptū extruſus eſt
Et qui multos de patria ſua ex-
pulerat peregre perijt lacedemo-
nas ꝓfectus quaſi pꝛo cognatiōe
ibi refugiū habiturus: Et qui in ſe
pultos multos abiecerat: ipe ⁊ il-
lamētatus ⁊ inſepultus abijcit: ⁊
ſepultura neq; peregrina vſus: ne
q; patrio ſepulchꝛo participans.
His itaq; geſtis ſuſpicatus eſt rex
ſocietatem deſerturos iudeos. Et
ob hoc pꝛofectus ex egypto effera
tis aīs ciuitatē quidē armis cepit
Juſſit aūt militibus īterficere nec
parcere occurſantibus ⁊ ꝑ domos
aſcēdentes trucidare. Fiebant er-
go cedes iuuenū ac ſenioꝝ ⁊ mulie
rum ⁊ natoꝝ exterminia: virginū-
q; ⁊ paruuloꝝ neces. Erāt aūt to- E
to triduo octoginta milia interfe
cti: quadraginta milia victi: nō mi
nus autez venūdati. Sed nec iſta
ſufficiūt. Auſus eſt etiā intrare tē-
plū vniuerſa terra ſanctius mene-
lao ductoꝛe qui legū ⁊ patrie fuit
ꝓditoꝛ: ⁊ ſceleſtis manibus ſumēs
ſancta vaſa q̄ ab alijs regibus ⁊ ci
uitatibus erāt poſita ad oꝛnatum
loci ⁊ gl'iam: cōtrectabat indigne:
⁊ cōtaminabat. Jta alienatus mē
te antiochus nō cōſiderabat q̄ ꝓ-
pter pctā habitantiū ciuitatē mo-
dicū deus fuerat iratus. Pꝛopter
qđ et accidit circa locū deſpectio.
Alioquin niſi cōtigiſſet eos m'ltis
pctis eſſe inuolutos: ſicut heliodo
rus q̇ miſſus eſt a ſeleuco rege ad
expoliandū erariū: etiā hic ſtatim
adueniens: flagellatus ⁊ repulſus
vtiq; fuiſſet ab audacia. Uerū nō
ꝓpter locū gentē: ſꝫ ꝓpter gentem
locū deus elegit. Jdeoq; ⁊ ipſe lo-
cus particeps factus eſt ppl'i ma-
loꝝ: poſtea aūt fiet ſocius bonoꝝ.
Et q̇ derelictus in ira dei oīpotē-
tis eſt: iteꝝ in magni dn̄i recōcilia
tione cū ſumma gl'ia exaltabitur. F
Jgit antiochus mille ⁊ octingētis
ablatis de tēplo talētis velociter
antiochiā regreſſus eſt: exiſtimās
ſe ꝑ ſuperbia terrā ad nauigandū
pelagus vero ad iter agenduz de-
ductuꝝ ꝓpter mētis elatiōnē. Reli
quit aūt ꝑpoſitos ad affligendam

gētē hieroſolymis quidē philippū
gn̄e phrygē: morib⁹ crudeliorē eo
ip̄o a quo cōſtitut⁹ eſt: in garizin
aūt andronicū ⁊ menelaū qui gra
uius ꝙ ceteri imminebāt ciuibus.
Cūq; apposit⁹ eſſet ꝯ iudeos: miſit
odioſū ꝑncipē apolloniū cū exerci
tu viginti ⁊ duob⁹ milib⁹ ꝑcipiens
eis oēs ꝑfecte etatis īterficere: mu
lieres ac iuuenes ac ꝟgines vēdere
Qui cū veniſſet hieroſolymā pacē
ſimulās q̇euit vſq; ad diē ſctm̄ ſab
bati. Et tunc feriatis iudeis arma
capere ſuis ꝑcepit. Oēſq; ſimul q̇
ad ſpectaculū ꝓceſſerāt trucidauit
Et ciuitatē cū armatis diſcurrens
ingentē multitudinē peremit. Ju⸗
das aūt machabe⁹ q̇ decimus fue⸗
rat ſeceſſerat in deſertū locū: ibiq;
inter feras vitā in mōtibus cū ſuis
agebat: ⁊ feni cibo veſcētes demo
rabātur ne participes eſſent coin⸗
quinationis.

¶ Ca. Sum. ¶ Miſit rex vt iudei
cōpellerent̄ a lege dei ⁊ cōtamina
re templū. Tēplū luxuriat̄ ⁊ ꝯmeſ⸗
ſationib⁹ implet̄: iudei ad idoloꝝ
ſacrificia cogunt̄: de paſſione dua
rum mulieꝝ cū infantibus ⁊ eoꝝ q̇
igne exuſti ſunt. Interponit̄ hic q̄⸗
dam exhortatio tribulatoꝝ de paſ
ſione eleazari. Ca. vi.

A SEd non poſt multū tp̄is miſit
rex ſenē quendā antiocenū q̇
cōpelleret iudeos vt ſe trāſferrent
a patrijs ⁊ dei legib⁹: cōtaminare
etiā qḋ in hieroſolymis erat tem⸗
plū ⁊ cognominare iouis olympij
⁊ in garizin ꝓut erāt hi q̇ locū iha
bitabāt iouis hoſpitalis. Peſſima
aūt ⁊ vniuerſis grauis erat maloꝝ
īcurſio. Nā tēplū luxuria ⁊ ꝯmeſſa
tiōib⁹ gētiū erat plenū: ⁊ ſcortātiū
cū meretricib⁹: ſacratiſq; edibus
mulieres ſe vltro ingerebāt intro
ferētes ea q̄ nō licebāt altare etiā
plenū erat illicitis: q̄ legib⁹ ꝓhibe
B bant̄. Neq; autē ſabbata cuſtodie⸗
bant̄: neq; dies ſolēnes patrij ſuā
bant̄: nec ſimplr̄ ſe q̇ſꝙ iudeū cōfi
tebat̄. Ducebant̄ aūt cū amara ne⸗
ceſſitate in die natalis regis ad ſa
crificia. Et cū liberi ſacra celebra⸗
rent̄: cogebant̄ edera coronati libe
ro circuire. Decretū aūt exijt in ꝓ⸗
ximas ciuitates gētiliū ſuggerētī
bus ptolomeis: vt pari mō ⁊ ip̄i ad
uerſus iudeos agerēt vt ſacrifica⸗
rēt: eos aūt q̇ nollēt trāſire ad iſti⸗
tuta gētiliū īterficerēt. Erat ergo C
videre miſeria. Due enim mulie⸗
res delate ſunt natos ſuos circūci
diſſe: quas ad vbera infantib⁹ ſu⸗
ſpēſis cū publice per ciuitatē circū
duxiſſent: ꝑ muros ꝑcipitauerunt.
Alij vero ad ꝓximas coeūtes ſpe⸗
lūcas: ⁊ latent̄ ſabbati diē celebrā
tes cū indicati eſſent philippo: flā
mis ſuccēſi ſunt: eo ꝙ verebant̄ ꝓ⸗
pter religionē ⁊ obſeruātiā: manu
ſibimet auxiliū ferre. Obſecro aūt
eos q̇ hūc librū lecturi ſūt: ne abor
reſcāt ꝓpter aduerſos caſus: ſ; re
putēt ea q̄ acciderūt nō ad interi⸗
tū: ſ; ad correptionē eſſe gn̄is nr̄i.
Et em̄ mlt̄o tēpore nō ſinere pctō⸗ D
ribus ex ſn̄ia agere: ſ; ſtatim vltio
nes adhibere magni bn̄ficij eſt in
diciū. Nō em̄ ſicut in alijs nationi
bus dn̄s patient̄ expectat vt eas cū
iudicij dies aduenerit i plenitudi
ne pctōꝝ puniat: ita ⁊ in nobis ſta
tuit vt pctis nr̄is in finē deuolutis
ira demū in nos vīdicet: ꝓpter qḋ
nūꝙ quidē a nobis miſericordiā
ſuā ammouet corripiēs vero i ad⸗
uerſis pplm̄ ſuū nō derelinq̇t. Sz
hec nobis ad cōmonitionē legētiū
dicta ſint paucis. Jā aūt veniendū
ē ad narrationē. Igit̄ eleazar⁹ vn⁹
de ꝑmiorib⁹ ſcribaꝝ vir etate ꝓ⸗
uect⁹: ⁊ vultu decor⁹ apto ore hiās
cōpellebat̄ carnē porcinā mādūca
re. At ille glioſiſſimā mortē magis
ꝙ odibilē vitā cōplectēs: volūtarie E
ꝑibat ad ſuppliciū. Intuēs āt quē⸗
admodū oporteret accēdere patiē
ter ſuſtinēs deſtinauit nō admitte
re illicita ꝓpter vite amorē. Hi āt
q̇ aſtabāt iniq̄ miſeratiōe ꝯmoti ꝓ
pter antiquam viri amicitiā tollē
tes eū ſecreto rogabāt afferri car⸗
nes q̇bus veſci ei licebat vt ſimula
ret̄ mādūcaſſe ſicut rex īperauerat
de ſacrificij carnib⁹: vt hoc facto a
morte liberaret̄: ⁊ ꝓpter veterē vi⸗
ri amicitiā hāc i eo faciebāt hūani
tatē. At ille cogitare cepit etatis ⁊
ſenectutis ſue eminentiā dignā: ⁊
ingenue nobilitatis canitiē: atq; a

puero optime cõuerſatiõis actus:
⁊ ſm ſancte ⁊ a deo cõdite legis cõ
ſtituta:rñdit cito:dicens pmitti ſe
F velle in iſernũ. Nõ em̃ etati nr̃e di
gnũ eſt inqͭt fingere :vt m̃lti adole
ſcentes arbitrãtes eleazaꝝ.xc.an-
noꝝ trãſiſſe ad vitã alienigenaꝝ:⁊
ipi ꝑpter meã ſimulationẽ ⁊ ꝑpter
modicũ coꝛruptibilis vite tp̃s deci
piant̃:⁊ ꝑ hoc maculã atq; execra-
tionẽ mee ſenectuti cõquirã. Nã ⁊
ſi in pñti tp̃e ſupplicijs hoim eri-
piar:ſ; manũ oĩpotentis nec viuꝰ
nec defunctꝰ effugiã. Quãobrẽ foꝛ
titer vitã excedẽdo:ſenectute q̇ dẽ
dignꝰ apparebo:adoleſcẽtibꝰ autẽ
exẽplũ foꝛte relinquã ſi prõpto aĩo
ac foꝛtiter ꝑ grauiſſimis ac ſctĩſſi-
mis legibꝰ honeſta moꝛte ꝑfungar
G His dictis confeſtim ad ſuppliciũ
trahebat̃. Hi aũt qui eũ ducebãt et
paulo añ fuerãt mitioꝛes:i irã cõ-
uerſi ſunt ꝑpter ſmones ab eo di-
ctos:quos illi ꝑ arrogãtiã ꝓlatos
arbitrabant̃. Sed cũ plagis perime
ret:ingemuit ⁊ dixit dñe q̇ habes ſã-
ctam ſciã:manifeſte tu ſcis:q2 cũ
a moꝛte poſſe; liberari:duros coꝛ-
poꝛis ſuſtineo doloꝛes:ſm aĩa; ve
ro ꝑpter timoꝛẽ tuũ libẽter hec pa
tioꝛ. Et iſte quidẽ hoc mõ vita de-
ceſſit:nõ ſolũ iuuenibꝰ:ſ; ⁊ vniuer
ſe gẽti:memoꝛiam moꝛtis ſue: ad
exemplum virtutis ⁊ foꝛtitudinis
derelinquens.

¶Ca. Sum. ¶ De paſſione ſepte;
fratrum ⁊ matris eoꝛum. Ca.vij.

A Contigit aũt ſeptem fr̃es vna
cũ mr̃e ſua apphẽſos ꝯpelli a
rege ✝ edere ꝯtra phas carnes poꝛ
cinas flagris ⁊ taureis cruciatos.
Unꝰ aũt ex illis q̇ erat pmꝰ ſic ait.
Quid q̃ris:⁊ q̇d vis diſcere a nobis
Parati ſumꝰ moꝛi magis q̃ pr̃ias
⁊ dei leges puaricari. Iratus itaq;
rex iuſſit ſartagines ⁊ ollas eneas
ſuccẽdi:q̇bus ſtatim ſuccẽſis iuſſit
ei q̇ poꝛ fuerat locutꝰ amputari li
guã ⁊ cute capitis abſtractas ſum
mas q̊; manꝰ ⁊ pedes ei pcidi ce-
teris eiꝰ fratribus ⁊ matre inſpi-
cientibꝰ. Et cũ iã per oĩa inutilis
factus eſſet: iuſſit ignẽ admoueri:
⁊ adhuc ſpirantẽ toꝛreri in ſarta-
gine. In qua cũ diu cruciaret̃: cete

ri vna cũ matre inuicẽ ſe hoꝛtabã
tur moꝛi foꝛtiter dicẽtes. Dñs deꝰ B
aſpiciet veritatẽ:⁊ cõſolabit̃ in no Deut.
bis:quẽadmodũ in ꝓteſtatione cã 32.c.
tici declarauit moyſes. Et in ſuis
ſuis cõſolabit̃. Moꝛtuo itaq; illo
pmo hoc mõ ſeqͭntem deducebant
ad illudẽdũ. Et cute capitꝭ eiꝰ cũ
capillis abſtracta: interrogabãt ſi
mãducaret pus q̃ toto coꝛpoꝛe ꝑ
mẽbꝛa ſingula puniret̃. At ille rñ-
dens patria voce dixit. Nõ facia;.
Propter qͦ ⁊ iſte ſeqͭnti loco pmi
toꝛmẽta ſuſcepit:⁊ i vltimo ſpũ cõ
ſtitutꝰ ſic ait. Tu quidẽ ſceleſtiſſi-
me in pñti vita nos perdis: ſ; rex
mũdi defunctos nos ꝑ ſuis legibꝰ
eterne vite reſurrectiõe ſuſcitabit
Poſt hũc tertiꝰ illudit̃:⁊ linguã po E
ſtulatꝰ cito ꝓtulit:⁊ manꝰ cõſtan-
ter extẽdit:⁊ cũ fiducia ait. E celo
iſta poſſideo:ſed pꝛopter dei leges
nunc hec ipſa deſpicio:q̃m ab ipſo
me ea receptuꝝ ſpero. Ita vt rex ⁊
q̇ cũ ipſo erãt mirarent̃ adoleſcen
tis aĩa;:q̊ tanq̃ nihil duceret cru
ciatus. Et hoc ita defuncto quartũ
vexabãt ſili̾ toꝛquentes. Et cũ ia;
eſſet ad moꝛtẽ:ſic ait. Potiꝰ eſt ab
oĩbus moꝛti datos ſpe; expectare
a deo:iteꝝ ab ipſo reſuſcitandos.
Tibi enim reſurrectio ad vitã nõ
erit. Et cũ admouiſſent quintũ ve-
xabãt eũ. At ille reſpiciẽs in eũ di
xit. Ptãtẽ iter hoĩes hñs:cũ ſis coꝛ
ruptibilis facis qͦ vis. Noli ãt pu
tare genꝰ nr̃m a deo eſſe derelictũ.
Tu aũt patiẽter ſuſtine: ⁊ videbis
magnã poteſtatẽ ipſiꝰ q̃liter te ⁊ ſe
mẽ tuũ toꝛq̃bit. Poſt hũc ducebãt
ſextũ. Et is moꝛi incipiens ſic ait.
Noli fruſtra errare. Nos em̃ ꝑpter
noſmetipſos hoc patimur peccan
tes in deũ nr̃m :⁊ digna ammira-
tione facta ſunt in nobis. Tu autẽ D
ne exiſtimes tibi impune futuru;:
qͦ cõtra deũ pugnare tentaueris.
Supꝛa modũ aũt mr̃ mirabilis et
bonoꝝ memoꝛia digna q̃ pereuntes
ſeptẽ filios ſub vniꝰ diei tp̃e cõſpi
ciẽs:bono aĩo ferebat ꝓpt̃ ſpẽ quã
i deo habebat: ſinglos illoꝝ hoꝛta
bat̃ voce pr̃ia foꝛtit̃ repleta ſapiã:
⁊ feminee cogitationi maſculinũ
aĩm iſerẽs dixit ad eos. Neſcio q̃-

liter inutero meo aparuiſtis. Nec
em̄ ego ſpm̄ ⁊ aiam donaui vobis:
⁊ vitam ⁊ ſingulorꝝ mēbra nō ego
ipſa cōpegi. Sed em̄ mundi crea-
E tor qui formauit hoīs natiuitatē
quiꝗ oīm inuenit originē: ⁊ ſpm̄
vobis iterꝝ cū miſericordia reddet
⁊ vitam: ſicut nūc voſmetipſos de
ſpicitis propter leges eius. Antio
chus aūt ꝯtemni ſe arbitratꝰ: ſimꝉ
⁊ exprobrantis voce deſpecta: cum
adhuc adoleſcentior ſupereſſet: nō
ſolū verbis hortabat̄: ſed ⁊ cū iura
mēto affirmabat diuitem ſe ⁊ btm̄
factuꝝ: ⁊ tranſlatū a patrijs legi-
bus amicū habituꝝ: ⁊ res neceſſa-
rias ei ꝓbituꝝ. Sꝫ ad hec cū adole
ſcens nequaꝗ̄ inclinaret̄: vocauit
rex matrem: ⁊ ſuadebat ei vt ado-
leſcenti fieret in ſalutem. Cū autē
multis eā verbis eſſet hortatus ꝓ-
miſit ſuaſuram ſe filio ſuo. Itaꝗ
inclinata ad illum irridens crude
lē tyrannū ait patria voce fili mi
miſerere mei q̄ te in vtero nouem
menſibus portaui: ⁊ lac triēnio de
di ⁊ alui ⁊ in etatem iſtā perduxi.
F Peto nate vt aſpicias ad celū ⁊ ter
ram: ⁊ ad oīa q̄ in eis ſunt: ⁊ intel-
ligas qꝛ ex nihilo fecit illa deus et
hoīm genus. Ita fiet vt nō timeas
carnificē iſtū: ſed dignus fratribus
tuis effectꝰ ꝑticeps ſuſcipe mortē:
vt in illa miſeratione cū fratribus
tuis te recipiaꝫ. Cū hec illa adhuc
diceret ait adoleſcēs. Quē ſuſtine-
tis? Nō obedio ꝓcepto regis: ſꝫ ꝓce
pto legis q̄ data eſt nobis ꝑ moy-
ſen. Tu vero q̇ inuētor oīs malitie
factꝰ es in hebreos: nō effugies ma
nū dei. Nos em̄ ꝓ pctis nr̄is hoc pa
timur. Et ſi nobis ꝓpter icrepatio
nem ⁊ correptionē dn̄s deꝰ noſter
modicū iratus eſt: ſed iterꝝ recōci-
liabit̄ ſuis ſuis. Tu aūt o ſceleſte ⁊
oīm hoīm flagitioſiſſime noli fru-
G ſtra extolli vanis ſpeciebꝰ in ſuos
de.pe. eius inflammatus. Nondū em̄ oī-
di.3.c. potentis dei ⁊ oīa inſpicientis iu-
aucto diciū effugiſti. Nā fratres mei mo
ritas. dico nūc dolore ſuſtētato ſub teſta
infi. mēto eterne vite effecti ſunt: tu ve
ro iudicio dei iuſtas ſupbie tue pe
nas exolues. Ego autē ſicut ⁊ frēs
mei aiam ⁊ corpus meū trado pro

patrijs legibꝰ inuocās deū matu-
riꝰ gēti nr̄e ꝓpitiū fieri: teꝗ cū tor
mētis ⁊ verberibus cōfiteri ꝙ ipe
eſt deꝰ ſolꝰ. In me ꝟo et in fratri-
bus meis deſinet oīpotentis ira q̄
ſuꝑ oē genꝰ nr̄ꝫ iuſte ſuꝑducta eſt.
Tunc rex accenſus ira: in hūc ſuꝑ
omnes crudeliꝰ deſeuit: idigne fe
rens ſe deriſum. Et hic itaꝗ mū-
dus obijt: ꝑ oīa in dn̄o cōfidēs. No
uiſſime autem poſt filios ⁊ mater
cōſumpta eſt. Igitur de ſacrificijs
⁊ de nimijs crudelitatibꝰ ſatis di-
ctum eſt.
¶ Ca. Sū. ¶ De iuda machabeo:
mittit̄ nicanor impiꝰ in iudeā con
tra iudeos. Hortat̄ iudas iudeos
ad conſtantiam. Nicanor cuꝫ ſuis
vincit̄ a iudeis. Nicanor ſolus fu
git ad antiochuꝫ. Ca.viij.
A IUdas ꝟo machabeꝰ: ⁊ q̇ cum
illo erāt introibāt latent̄ in
caſtella: ⁊ cōuocantes cognatos et
amicos: ⁊ eos q̇ ꝑmanſerāt in iu-
daiſmo aſſumētes eduxerūt ad ſe
ſex milia viros. Et inuocabant do
minum vt reſpiceret in populuꝫ q̇
ab oībꝰ calcabat̄: ⁊ miſereret̄ tēplo
qđ cōtaminabat̄ ab impijs. Miſe
reretur etiā exterminio ciuitatis
q̄ eſſet ilico cōplananda: ⁊ vocem
ſanguinis ad ſe clamātis audiret.
Memoraretur quoꝗ iniq̄ſſimas
mortes paruuloꝝ innocentium: et
plaſphemias nomini ſuo illatas ⁊
indignarentur ſuꝑ his. At macha
B beus ꝯgregata mltitudine itolera
bilis gētibꝰ efficiebat̄. Ira em̄ dn̄i
in miſericordiā ꝯuerſa eſt. Et ſuꝑ
ueniēs caſtellis ⁊ ciuitatibꝰ impro
uiſus ſuccendebat eas: ⁊ opportu
na loca occupās nō paucas hoſtiū
ſtrages dabat. Maxime autē no-
ctibꝰ ad huiuſcemodi excurſus fe
rebat̄: ⁊ fama virtutis eiꝰ vbiꝗ dif
fundebat̄. Videns aūt philippꝰ pau
latim virum ad ꝓfectuꝫ venire: ac
freq̄ntius res ei cedere ꝓſpere: ad
ptolomeū ducē celeſſyrie ⁊ pheni-
cis ſcripſit: vt auxiliū ferret regis
negocijs. At ille velociter miſit ni
canorem patrocli de primoribus
amicum: datis ei de ꝑmixtis genti
bus armatis: non minus .xx. mili-
bus: vt vniuerſuꝫ iudeorū genꝰ de

leret:adiuncto ei ⁊ goꝛgia viro mi
litari ⁊ in bellicis reb⁹ expientiſſi
mo. Conſtituit aūt nicanoꝛ vt regi
tributū qđ romanis erat dandum
duo milia talentoꝝ de captiuita-
te iudeoꝝ ſuppleret. Statimq; ad
maritimas ciuitates miſit conuo-
cans ad coēptionē iudaicoꝝ man
cipioꝝ:ꝑmittēs ſe nonaginta mā
cipia talēto diſtracturuz: nō reſpi
ciēs ad vindictā q̄ eū ab oīpoten-
te eſſet conſecutura. Judas aūt vbi
comperit:indicauit his q̇ ſecū erāt
iudeis nicanoꝛis aduentū. Ex q̇b⁹
quidā foꝛmidantes:et nō creden-
tes dei iuſtitie in fugam verteban
tur:alijvero ſi q̇ de his ſuperāt ve-
niebant ſimulq; dn̄m depꝛecaban
tur:vt eriperet eos ab impio nica-
noꝛe qui eos pꝛiuſq̄ cominus ve
niret vendiderat. Et ſi nō pꝛopter
eos:ꝓpter teſtamētū tn̄ qđ erat ad
patres eoꝝ:⁊ ꝓpter inuocationez
D ſancti et magnifici nominis eius
ſuꝑ ipſos. Cōuocatis aūt macha-
beus ſeptē milib⁹ q̇ cū ipſo erant
rogabat ne hoſtib⁹ recōciliarent:
neq; metuerēt iniq̄ veniētiū aduer
ſum ſe hoſtiū multitudinem ſz foꝛ
titer cōtēderēt añ oculos habētes
cōtumeliā q̇ loco ſancto ab his in
iuſte eſſet illata:itēq; ⁊ ludibꝛio ha
bite ciuitatis iniuriaz:adhuc etiā
veterū īſtituta cōuulſa. Nā illi qui
dē armis confidunt ait ſimul ⁊ au
dacia: nos aūt in oīpotēte dn̄o q̇
poteſt ⁊ veniētes aduerſum nos ⁊
vniuerſum mundum vno nutu de-
4.reg. lere confidim⁹. Ammonuit autem
19.c. eos et de auxilijs dei q̄ facta ſunt
15.c. erga parentes:⁊ q̄ ſub ſennache-
E rib cētū octogitaquinq; milia perie
rūt:⁊ de p̄lio qđ eis aduerſus gala
thas fuit in babylonia: vt oēs vbi
ad rē ventū eſt macedonib⁹ ſocijs
heſitātib⁹:ipſi ſex milia ſoli pere-
merūt cētū viginti milia ꝓpter au
xiliū illis datū de celo: et bn̄ficia
ꝓ his plurima ꝯſecuti ſunt. His ṽ
bis ꝯſtātes effecti ſunt:⁊ ꝓ legib⁹
⁊ patria moꝛi pati. Conſtituit ita
q; fratres ſuos duces vtriq; oꝛdi-
ni ſymonem ⁊ ioſephū ⁊ ionathaz
ſubiectis vnicuiq; millenis ⁊ quin
gētenis;ab hoc etiā ad eſdra lecto
illi ſancto libꝛo ⁊ dato ſigno adiu
toꝛij dei in pꝛima acie ipſe dux cō
miſit cū nicanoꝛe. Et facto ſibi ad
iutoꝛe oīpotente:interfecerūt ſuꝑ
nouē milia hoīuz:maioꝛē aūt par-
tē exercit⁹ nicanoꝛis vulnerib⁹ de
bilem factā fugere cōpulerūt. Pe- E
cunijs vero eoꝝ q̇ ad emptionē ip
ſoꝝ venerāt ſublatis ipos vſq; q̄q;
q̇ſecuti ſunt. Sz reuerſi ſūt oꝛa cō
cluſi: nā erat añ ſabbatū. Quā ob
cāz nō pſeuerauerūt iſequētes: ar
ma aūt ipſoꝝ ⁊ ſpolia cōgregātes
ſabbatū agebāt bn̄dicētes dn̄m q̇
liberauit eos in iſto die miſericoꝛ
die. Initiū ſtillās in eos. Poſt ſab
batum vero debilib⁹ et oꝛphanis
viduis diuiſerūt ſpolia: et reſidua
ipſi cū ſuis habuere. His itaq; ge-
ſtis et cōmuniter ab oīb⁹ facta ob
ſecratione:miſericoꝛdē dn̄z poſtu
labāt:vt i finē ſuis ſuis recōciliare
tur. Et ex his q̇ cuz timotheo ⁊ ba-
chide erāt ꝯtra ſe cōtēdētes ſuper
vigīti milia i terfecerūt:⁊ munitio
nes excelſas obtinuerūt ⁊ pl'es p̄-
das diuiſerūt:equā poꝛtionē debi
libus pupillis ⁊ viduis:ſz ⁊ ſenio-
ribus faciētes. Et cum arma eoꝝ S
diligēter collegiſſent:oīa cōpoſue
rūt locis oppoꝛtunis. Reſidua ve-
ro ſpolia hieroſolymā detulerūt:
⁊ philarchē qui cuz timotheo erat
interfecerūt virū ſceleſtū:q̇ in mul
tis iudeos afflixerat. Et cū epini-
chia agerēt in hieroſolymis eos q̄
ſacras ianuas iſcēderūt ideſt cali
ſtenē cū in q̄ddā domiciliū refugiſ
ſent incēderūt: digna eis mercede
pꝛo impietatib⁹ ſuis reddita. Fa-
cinoꝛoſiſſim⁹ aūt nicanoꝛ q̇ mille
negociātes ad iudeoꝝ vēditionem
adduxerat hūiliat⁹ auxilio dn̄i ab
his quos nullos exiſtimauerat:de
poſita veſte glie ꝑ mediterranea
fugiēs ſol⁹ venit ātiochiā ſummā
infellicitatē de interitu ſui exerci
tus cōſecut⁹. Et q̇ ꝓmiſerat roma
nis ſe tributum reſtituere de capti
uitate hieroſolymoꝛum:p̄dicabat
nūc ꝓtectoꝛē deū habere iudeos:⁊
ob ipz inuulnerabiles eſſe:eo q̄ ſe
q̄rent leges ab ipſo cōſtitutas.
¶ Ca. ſū. ¶ Antioch⁹ apđ pſipo-
lim vict⁹ eſt:ꝑcutit dn̄s antiochus

plaga cū ꝑſeq̄ret iudeos:antiochꝰ
in penis poſitus egit penitentiaꝫ:
de moꝛte antiochi.

Capitulum.ix.

A Eodē tp̱e antiochꝰ inhoneſte
reuertebat de ꝑſide. Intraue
al' ✝ ciuitatē rat em̄ in eā q̄ dicitur ꝑſipolis ✝ ⁊
tentauit expoliare tēplū ⁊ ciuita⸗
tem oppꝛimere. Sed multitudine
ad arma concurrente in fugā verſi
ſunt:et ita cōtigit vt antiochꝰ poſt
fugaꝫ turpiter rediret. Et cū veniſ
ſet circa egbathanam recognouit
que erga nicanoꝛē ⁊ timotheū ge⸗
ſta ſunt. Elatꝰ autē in ira arbitra
batur ſe iniuriam illoꝛū qui ſe fu⸗
gauerāt poſſe in iudeos retoꝛque⸗
re. Ideoq̄ iuſſit agitari currū ſuuꝫ
ſine intermiſſione agēs iter:celeſti
eum iudicio perurgēte:eo ꝙ ita ſu
perbe locutus eſt ſe venturū hiero
ſolymā:⁊ cōgeriē ſepulchꝛi iudeo
rum eam facturum. Sꝫ q̇ vniuer⸗
ſa conſpicit dn̄s deus iſrl' ꝑcuſſit
2. pa. 16. c. eum inſanabili et inuiſibili pla⸗
ga. Ut em̄ finiuit hunc ipſum ſer⸗
moneꝫ:appꝛehendit eū doloꝛ dirꝰ
viſcerum ⁊ amara internoꝛuꝫ toꝛ
menta. Et q̇dē ſatis iuſte. Quippe
q̇ multis ⁊ nouis cruciatibꝰ alioꝝ
toꝛſerat viſcera licet ille nullo mo
do a ſua malitia ceſſaret: ſuꝑ hoc
autē ſuperbia repletꝰ ignē ſpirās
animo in iudeos ⁊ pꝛecipiens ac⸗
celerari negociū:cōtigit illū impe
tu euntem de curru cadere:et gra⸗
ui coꝛpoꝛis colliſione membꝛa ve
B xari. Iſq̄ q̇ ſibi videbat etiā fluctí
bus maris imperare:ſupꝛa huma
nū modū ſuꝑbia repletus:⁊ mōtiū
altitudines in ſtatera appendere
nunc humiliatus ad terrā in geſta
toꝛio poꝛtabat:manifeſtā dei vir⸗
tuteꝫ in ſemetipſo conteſtās:ita vt
de coꝛpoꝛe impij vermes ſcaturi⸗
rent ac viuētes in doloꝛibꝰ carnes
eius effluerent:odoꝛe etiā illius ⁊
fetoꝛe exercitus grauaret. Et qui
paulo ante ſidera celi cōtingere ſe
arbitrabat:eū nemo poterat pꝛo⸗
pter intollerātiā fetoꝛis poꝛtare.
Hinc igitur cepit ex graui ſuꝑbia
deductus ad agnitionē ſui venire
diuina āmonitꝰ plaga:ꝑ momēta
ſingula doloꝛibꝰ ſuis augmēta ca
pientibꝰ. Et cū nec ip̄e iā fetoꝛē ſuū
ferre poſſet:ita ait. Iuſtū eſt ſubdi
tū eē deo:⁊ moꝛtalē non paria deo
ſentire. Oꝛabat aūt hic ſceleſtꝰ do C
minū a q̊ nō eēt miaꝫ ꝯſecuturꝰ:⁊
ciuitatē ad quā feſtinās veniebat:
vt eā ad ſolum deduceret ac ſepul
chꝛum cōgeſtoꝝ faceret: nūc optat
liberā reddere:⁊ iudeos quos nec
ſepultura q̇dē ſe dignos habiturū
ſꝫ auibꝰ ac feris diripiendos tra⸗
diturū:⁊ cū ꝑuulis exterminatuꝝ
dixerat equales nūc athenīēſibus
facturꝝ pollicet. Tēplū etiam ſctm̄
qđ pꝛiꝰ expoliauerat:optimis do⸗
nis oꝛnaturū:⁊ ſctā vaſa multipli
caturū:⁊ ꝑtinētes ad ſacrificia ſū⸗
ptus de redditibꝰ ſuis p̄ſtaturū:ſu
ꝑ hec ⁊ iudeū ſe futurū:⁊ oēm locū
terre perābulaturū:⁊ p̄dicaturꝝ dei
poteſtatē. Sꝫ nō ceſſantibꝰ doloꝛi
bus:ſuꝑuenerat em̄ ī eū iuſtuꝫ dei
iudicium:deſperās ſcripſit ad iu⸗
deos ī hūc modū dep̄cationis epi⸗
ſtolā hec cōtinētē. Optimis ciuibꝰ
iudeis plīmā ſalutē:⁊ bn̄ valere et
eſſe felices:rex ⁊ pꝛiceps antiochꝰ.
Si bn̄ valetis ⁊ filij vr̄i: ⁊ ex ſnīa
vobis cūcta ſunt:maximas agimꝰ
gr̄as. Et ego ī īfirmitate cōſtitutꝰ
veſtri āt memoꝛ benigne reuerſus
de ꝑſidis locis et īfirmitate graui
app̄hēſus neceſſariū duxi ꝓ cōi vti
litate curā habere:nō deſperās me
metip̄ꝫ:ſꝫ ſpeꝫ multā hn̄s effugiē⸗
di īfirmitatē. Reſpiciēs āt ꝙ et pr̄ D
meꝰ q̇bꝰ tp̱ibꝰ ī locis ſuꝑioꝛibus
ducebat exercitū oſ̄dit q̇ poſt ſe ſu
ſcipet p̄ncipatū:vt ſi q̇d contrariū
accideret aut difficile nūciaretur:
ſciētes hi q̇ in regiōibꝰ erāt cui eēt
rerū ſūma derelicta nō turbarent.
Ad hec cōſiderās de ꝓxio potētes
quoſq̄ ⁊ vicinos tp̱ibꝰ īſidiātes ⁊
euētū expectātes:deſignaui filiuꝫ
meū antiochū regē quē ſepe recur
rēs ī ſuꝑioꝛa regna ml'tis vr̄m cō⸗
mēdabā:⁊ ſcripſi ad eū q̄ ſubiecta
ſunt. Oꝛo itaq̄ vos ⁊ peto memo⸗
res bn̄ficioꝝ publice ⁊ pꝛiuatiꝫ: vt
vnuſq̇ſq̄ cōſeruet fidē ad me ⁊ ad
filium meū. Cōfido em̄ eum mode
ſte ⁊ hūana acturū ⁊ ſeq̄ntē ꝓpoſi⸗
tū meū cōeꝫ vobis foꝛe. Igit homi
cida ⁊ blaſphemꝰ peſſime ꝑcuſſus

ꝛ vt ipſe alios tractauerat ꝑegre i
mōtib⁹ miſerabili obitu vita fun-
ct⁹ eſt. Trāſferebat aūt coꝛp⁹ phi-
lippus collactaneus ei⁹. Qui me-
tuēs filiū antiochi ad ptolomeum
philometoꝛē in egyptū abijt.

¶ Ca. Sū. ¶ Judas machabe⁹ tē-
plū recepit ꝛ hierl'z: de ſolennitate
celebrata cū ramis palmaꝝ: antio
chi fili⁹ regnū obtinuit p̄ſnū. Ptolo
me⁹ veneno vitā finiuit. Goꝛgias
ſuꝑat⁹ ē ꝑſeq̄ns iudeos: iudei idu
meos ſuꝑant ꝓditoꝛes interficiē-
tes. Timothe⁹ fugat⁹ ē ꝛ apparue
rūt q̄nq; viri de celo veniētes in au
xiliū iudeoꝛū. De timotheo ꝛ cete-
ris occiſis. His geſtis iudei i hym
nis ꝛ cōfeſſiōib⁹ bñdicebāt dñm q̇
magna fecit in iſrael. Cap. x.

B Machabe⁹ aūt ꝛ q̇ cū eo erant
dño ſe ꝓtegēte: tēplū quidez
ꝛ ciuitatē recepit: aras aūt q̄s alie
nigene ꝑ plateas extruxerāt: itēq;
delubra demolit⁹ eſt. Et purgato
tēplo aliō altare fecerūt ꝛ de igni
tis lapidib⁹ igne ꝯcepto ſacrificia
obtulerunt poſt biēniū: ꝛ incēſuz ꝛ
lucernas: et panes ꝓpoſitiōis po-
ſuerūt. Quib⁹ geſtis rogabāt dñm
ꝓſtrati in terrā: ne ampli⁹ talibus
malis inciderēt. Sz ꝛ ſi qñ peccaſ
ſent: vt ab ipſo miti⁹ coꝛriperent: ꝛ
nō barbaris ac blaſphemis hoīb⁹
traderent. Qua die aūt templū ab
alienigenis pollutū fuerat: ꝯtigit
eadē die purificationē fieri viceſi-
C ma ꝛ q̇nta mēſis q̇ fuit caſleu. Et
cuz letitia diebus octo egerunt in
modū tabernaculoꝛū: recoꝛdantes
ꝙ añ modicū tpis diē ſolēnem ta
bernaculoꝝ i mōtib⁹ ꝛ i ſpeluncis
Als ✠ moꝛe beſtiarū ✠ egerant. Propter
gerēt q̄d thyꝛſos ꝛ ramos virides ꝛ pal
mas p̄ferebāt ei q̇ ꝓſꝑauit mūda
re locū ſuū. Et decreuerūt cōi p̄ce-
pto ꝛ decreto vniuerſe gēti iudeoꝝ
oīb⁹ ānis agere dies feſtos iſtos: ꝛ
antiochi q̇dem qui appellatus eſt
nobilis vite exceſſus ita ſe habuit.
Nūc aūt de eupatoꝛe antiochi im
pij filio q̄ geſta ſunt narrabimus:
breuiantes mala q̄ in bellis geſta
ſunt. Hic enim ſuſcepto regno cō-
ſtituit ſuꝑ negocia regni lyſiā quē
dam phenicis ꝛ ſyꝛie militie prin
cipem. Nam ptolomeus q̇ dicebat C
macer: iuſti ✠ tenax erga iudeos eē al'✠ ꝑ
conſtituit: ꝛ precipue propter ini- tinax
q̇tatez q̄ facta erat in eos: ꝛ pacifi
ce agere in eis. Sed ob hoc accu-
ſatus ab amicis apud eupatoꝛez:
cum frequenter proditoꝛ audiret
eo ꝙ cypꝛum creditam ſibi a phi-
lometoꝛe deſeruiſſet: ꝛ ad ātiochū
nobilem trāſlatus: etiam ab eo re
ceſſiſſet: veneno vitam finiuit. Goꝛ
gias autem cum eſſet dux locoꝛuz
aſſumptis aduenis frequenter iu-
deos debellabat. Judei vero qui te D
nebant oppoꝛtunas munitiōes: fu
gatos ab hieroſolymis ſuſcipie-
bant et bellare tentabant. Hi ve-
ro qui erant cum machabeo ꝑ oꝛa
tiones dominuz rogantes vt eſſet
ſibi adiutoꝛ: impetum fecerunt in
munitiones idumeoꝛum multa-
q; vi inſiſtentes loca obtinuerunt
occurrentes interemerunt: ꝛ om-
nes ſimul non minus vigintiquin
q; milibus trucidauerunt. Quidā
autem cum confugiſſent in duas
turres valde munitas: omnez ap-
paratum ad repugnandum haben
tes machabeus ad eoꝛuz expugna
tionem relicto ſymone et ioſepho
itemq; ✠ zacheo: eiſq; qui cum ip- Als ✠
ſis erant ſatis multis: ipſe ad eas zacha
que amplius perurgebāt pugnas reo
conuerſus eſt. Hi vero qui cum ſy
mone erant cupiditate ducti a qui
buſdam qui in turribus erāt ſua-
ſi ſunt pecunia: et ſeptuaginta mi
lib⁹ didrachmis acceptis dimiſe-
runt quoſdam effugere. Cum au-
tem machabeo nunciatuz eſſet qō
factum eſt: pꝛincipibus populi cō-
gregatis: accuſauit ꝙ pecunia fra
tres vendidiſſent aduerſarijs eo-
rum dimiſſis. Hos igitur prodito
res factos interfecit: et confeſtim
duas turres occupauit. Armis au E
tem ac manibus omnia proſpere
agendo in duabus munitionibus
pluſq̄ viginti milia peremit. Et
timotheus qui pꝛius a iudeis fue
rat ſuperatus conuocato exerci-
tu peregrine multitudinis et con
gregato equitatu aſiano aduenit:
q̄ſi armis iudeā captur⁹. Macha
beus aūt ꝛ q̇ cū ipſo erāt appꝛopin

quante ſilo depꝛecabant̃ dñm caput
terra aſpergentes: lũboſq; cilitijs
pcincti ad altaris crepidinē ꝓno-
luti: vt ſibi ꝓpitius: inimicis autē
eorũ eſſet inimicus: ⁊ aduerſarijs
aduerſaret̃ ſicut lex dicit. Et ita
poſt orationē ſumptis armis lon-
gius de ciuitate ꝓcedētes: ⁊ ꝓximi
hoſtibus effecti reſederũt. Primo
aũt ſolis ortu vtriq; cōmiſerũt. iſti
quidem victorie ⁊ ꝓſperitatis ſpō
ſorem cũ virtute dñm habentes: il
f li aũt ducē belli aiũ habebāt. Sʒ
cũ vehemens pugna eſſet: apparue
runt aduerſarijs de celo viri quin
q; i equis frenis aureis decori du-
catum iudeis ꝑſtantes: ex quibus
duo machabeũ mediũ habētes ar-
mis ſuis circunſeptum incolumē
cōſeruabāt: in aduerſarios aũt te-
la ⁊ fulmina iaciebāt: ex quo ⁊ ce-
citate cōfuſi ⁊ repleti perturbatio
ne cadebāt. Interfecti ſũt aũt vigī
ti milia q̇ngēti peditũ: ⁊ eq̇tes ſex
centi. Timotheus vero confugit in
gazarā ꝑſidiũ munitũ cui ꝑerat ce
reas. Machabeus aũt ⁊ qui cũ eo
erant letantes obſederũt ꝑſidium
dieb⁹ quattuor. At hi q̇ intus erāt
loci firmitate cōfiſi ſupra modum
maledicebant: ⁊ ſmones nephan-
G dos iactabant. Sed cũ dies quin-
ta illuceſceret viginti iuuenes ex
his qui cũ machabeo erant accen-
ſi aīs ꝓpter blaſphemiā viriliter
acceſſerũt ad murũ: ⁊ feroci aīo in
cēdētes turres aſcēdebāt: ſed ⁊ alij
ſilr̃ aſcedētes turres portaſq; ſuc
cēdere aggreſſi ſunt atq; ipoſ ma
ledicos viuos cōcremare. Per cō-
tinuũ aũt biduũ ꝑſidio vaſtato ti-
motheũ occultantē ſe in quodā re
pertum loco peremerunt: ⁊ fratreʒ
illius cereā ⁊ apollophanē occide
runt. Quibus geſtis in hymnis et
cōfeſſionibus bñdicebāt dominuʒ
qui magna fecit in iſrael: ⁊ victo-
riam dedit illis.
¶ Ca. Sum. ¶ Conat̃ lyſias expu
gnare iudeos: ⁊ ſacerdotiũ facere
venale ſingulis annis. Mittitur
a deo iudeis eqs in veſte candida
in adiutoriũ. Lyſias ī fugam ↄuer
ſus cũ iudeis q̄rit habere amicitiā
mittēs eis ep̄las. De pactionibus
āntiochi ⁊ romāoꝝ cũ iudeis. C. xj.
Sed paruo poſt tēpore lyſias A
ꝓcurator regis ⁊ ꝓpinqu⁹ ac
✠ negocioꝝ ꝑpoſitus grauiter fe- al' ✠ ne
rens de his q̄ acciderant: cōgrega- gocia-
tis octoginta milibus ⁊ equitatu torum
vniuerſo veniebat aduerſum iu-
deos exiſtimās ſe ciuitatē quideʒ
captā gentibus habitaculũ facturꝰ
templũ vero in pecunie queſtũ ſi-
cut cetera delubra gentiũ habita-
turũ: ⁊ per ſingulos annos venale
ſacerdotiũ: nuſq̄ recogitās dei po
teſtatē: ſed mēte effrenat⁹ in mul-
titudine peditũ ⁊ in milibus equi
tum ⁊ in octoginta elephātis cōfi
debat. Ingreſſus autē iudeā ⁊ ap-
propians bethſure q̄ erat in angu
ſto loco ab hieroſolyma interual-
lo quinq; ſtadioꝝ illud ꝑſidiũ ex-
pugnabat. Ut aũt machabeus ⁊ q̇ B
cũ eo erāt cognouerũt expugnari
ꝑſidia: cũ fletu ⁊ lachrymis roga-
bant dñm ⁊ oīs turba ſimul: vt bo
num angelũ mitteret ad ſalutem
iſrl̃. Et ipſe ꝑmus machabe⁹ ſum-
ptis armis ceteros adhortat⁹ eſt
ſimul ſecũ periculũ ſubire ⁊ ferre
auxiliũ fratribus ſuis. Cũq; pari-
ter prompto aīo ꝓcederēt hieroſo
lymis: apparuit ꝑcedēs eos eques
in veſte cādida: armis aureis haſtā
vibrās. Tũc oēs ſimul bñdixerunt
miſericordē dñm: ⁊ cōualuerũt aīs
nō ſolũ hoīes ſed ⁊ beſtias ferociſ
ſimas ⁊ muros ferreos parati pe-
netrare. Ibāt igit̃ prompti de celo
habētes adiutorē: ⁊ miſerantē ſuꝑ C
eos dñm. Leonũ aũt more impetu
irruētes in hoſtes proſtrauerũt ex
eis vndecim milia peditũ: ⁊ equi-
tũ mille ſexcētos: vniuerſos aũt in
fugā verterũt: plures aũt ex eis vul
nerati nudi euaſerũt. Sʒ ⁊ ipe ly-
ſias turpiter fugiens euaſit. Et q̄
nō inſenſatus erat: ſecũ ipe repu-
tans factā erga ſe diminutionē: et
intelligēs inuictos eſſe hebreos oī
potētis dei auxilio nitentes miſit
ad eos ꝓmiſitq; ſe ↄſenſuꝝ oībus
q̄ iuſta ſunt: ⁊ regē cōpulſuꝝ ami-
cũ fieri. Annuit aũt machabeus ꝑ-
cibus lyſie: in oībus vtilitati cōſu D
lens. Et q̄cunq; machabe⁹ ſcripſit
lyſie de iudeis: ea rex cōceſſit. Nā

erāt ſcripte iudeis eplē a lyſia ſiq
dem hūc modū cōtinentes. Lyſias
pplō iudeoꝝ ſalutē. Joānes ⁊ abeſ
ſalō qui miſſi ſunt a vobis traden
tes ſcripta poſtulabāt: vt ea q̄ per
illos ſignificabant implerē. Que
cūq; igit̄ regi potuerunt perferri:
expoſui: ⁊ q̄ res permittebat ✠ con
ſenſi. Si igit̄ in negocijs fidē con
ſeruaueritis: ⁊ deinceps ✠ bonoꝛū
vobis cauſa eſſe tētabo. De ceteris
aūt p ſingula v̄ba mādaui et iſtis
⁊ his q a me miſſi ſunt colloq vo
biſcū. Bn̄ valete. Anno cēteſimo q̄
drageſimo octauo mēſis dioſcoꝛi
die viceſima ⁊ quarta. Regis autē
eplā iſta cōtinebat. Rex antiochꝰ:
E lyſie fratri ſalutē. Patre noſtro in
ter deos trāſlato: nos volētes eos
q ſunt in regno noſtro ſine tumul
tu agere: ⁊ rebus ſuis adhibere di
ligentiā: audiuimus iudeos nō cō
ſenſiſſe p̄ri meo vt trāſferrent ad
ritū grecoꝝ ſʒ tenere velle ſuū in
ſtitutū: ac ꝓpterea poſtulare a no
bis cōcedi ſibi legitima ſua. Volē
tes igit̄ hāc q̄ʒ gentem quietā eſſe:
ſtatuētes iudicauimus tēplū reſti
tui illis: vt agerēt ſ̄m ſuoꝝ maioꝝ
F conſuetudinē. Bene igit̄ feceris: ſi
miſeris ad eos ⁊ dextrā dederis: vt
cognita noſtra volūtate bono aīo
ſint: ⁊ vtilitatibꝰ ꝓpꝛijs deſeruiāt.
Ad iudeos vero regis epiſtola ta
lis erat. Rex antiochꝰ: ſenatui iu
deoꝝ ⁊ ceteris iudeis ſalutē. Si
valetis ſic eſtis vt volumꝰ: ſed ⁊ ipſi
bn̄ valemus. Adijt nos menelaus
dicēs velle vos deſcēdere ad vr̄os
q ſunt apud nos. His igit̄ q cōme
ant vſq; ad dieʒ triceſimū menſis
xādici damus dextras ſecuritatis
vt iudaicis vtant̄ cibꝰ ⁊ legibꝰ ſuis
ſicut ⁊ p̄us: ⁊ nemo eoꝝ vllo modo
moleſtiā patiat̄ de his q̄ p ignoꝛā
G tiā geſta ſunt. Miſimꝰ aūt ⁊ me
nelaū q vos alloquat̄. Valete: an
no centeſimo quadrageſimo octa
uo xādici mēſis q̇ntadecima die.
Miſerūt aūt etiā romani eplām
ita ſe habentē. Quintꝰ mēnius ⁊ ti
tus maniliꝰ legati romanoꝝ pplō
iudeoꝝ ſalutē. De his q̄ lyſias co
gnatꝰ regis cōceſſit vobis ⁊ nos cō
ceſſimꝰ de q̇bus aūt ad regē iudica
uit referendū: cōfeſtim aliquē mit
tite diligētius inter vos cōferētes
vt decernamꝰ ſicut cōgruit vobis.
Nos eīm ātiochiā accedimꝰ. Ideo
q; feſtinate reſcribere: vt nos q̄ʒ
ſciamꝰ cuius eſtis volūtatis. Bn̄
valete: anno cēteſimo quadrageſi
mo octauo quintadecima die mē
ſis xandici.

¶ Ca. Sum. ¶ Joppite dolo occi
derūt iudeos ducētos: hos vindica
uit iudas: de arabū viris deuictis.
Timotheꝰ a iuda expugnat̄ ⁊ vinꝰ
dimittit̄ ꝓpter fratrū ſalutē de pꝛe
lijs iude machabei: pugnat iudas
cū goꝛgia q̄ fugiēte exercitu eiꝰ fu
ga icuſſa occiſi ſūt iudei: q donaria
idoloꝝ aſpoꝛtauerunt ſub tunicis
de ſacrificio pꝛo defunctis oblato
de ſpe reſurrectionis. Ca. xij.

A His factis pactionibꝰ lyſias
pergebat ad regē: iudei autē
agriculture operā dabāt. Sʒ hi q
✠ reſederāt timotheus ⁊ apollo
nius ✠ gennei filius: ſʒ ⁊ hierony
mus ⁊ demophon ſuperbꝰ ⁊ nica
noꝛ cypꝛiarches nō ſinebāt eos in
ſilētio agere ⁊ q̇ete. Jopite vero ta
le quoddā flagitiū perpetrarunt.
Rogauerūt iudeos cū q̇bus habi
tabāt: aſcendere ſcaphas quas pa
rauerāt cū vxoꝛibꝰ ⁊ filijs q̄ſi nul
lis inimicitijs inter eos ſubiacēti
bus. Sc̄dm cōe itaq; decretū ciui
tatis ⁊ ipſis acq̇eſcētibus paciſq;
cauſa nihil ſuſpectū habētibus cū
in altū ꝓceſſiſſent ſubmerſerūt nō
minus ducētos. Quā credulitateʒ
iudas in ſue gētis hoīes factaʒ vt
cognouit p̄cepit viris q erāt cū ip
ſo: ⁊ inuocato iuſto iudice deo ve
nit aduerſus interfectoꝛes fratrū:
⁊ poꝛtū quidē nocte ſuccēdit: ſca
phas exuſſit: eos aūt q ab igne re
fugerāt gladio peremit. Et cū hec
ita egiſſet diſceſſit q̄ſi iteꝝ reuer
B ſurus: ⁊ vniuerſos iopitas eradica
turus. Sed cū cognouiſſet ⁊ eos q
erāt iānie velle pari mō facere ha
bitātibꝰ ſecū iudeis: iānitis q̄ʒ no
cte ſupuenit ⁊ poꝛtū cū nauibꝰ ſuc
cēdit: ita vt lumē ignis appareret
hieroſolymis ab ſtadijs ducētis q̄
draginta. Inde cū iā abiſſent nouē
ſtadijs ⁊ iter facerent ad timotheū

al' ✠ rē
ſiduī
erant
Als ✠
Gnei.

cõmiſerunt cũ eo arabes q̇nq̃ mi-
lia viri ⁊ eq̇tes q̇ngenti. Cũq̃ pu-
gna valida fieret ⁊ auxilio dei ꝓ-
ſpere ceſſiſſet: reſidui arabes victi
petebãt a iuda dexteras ſibi dari
ꝓmittentes ſe paſcua daturos: ⁊ ĩ
ceteris ꝓfuturos. Judas aũt arbi-
tratus vere in multis eos vtiles ꝓ
miſit pacem dextriſq̃ acceptis di
ſceſſere ad tabernacula ſua. Ag-
greſſus eſt aũt ⁊ ciuitatẽ quandã
firmã põtib⁹ muriſq̃ circũſeptã q̃
a turbis habitabať gẽtiũ ꝓmiſcua
E rũ cui nomẽ caſphin. Hi ṽo q̇ int⁹
erãt cõfidẽtes ĩ ſtabilitate muroꝝ
et apparatu alimoniaꝝ remiſſius
agebãt maledictis laceſſentes iu-
dã ⁊ blaſphemantes ⁊ loquẽtes q̃
Joſue. phas nõ eſt. Machabe⁹ aũt iuoca
6.c. to magno mũdi p̃ncipe q̇ ſine arie
tib⁹ ⁊ machinis tp̃ibus ieſu p̃cipi
tauit hierico irruit ferociť muris:
⁊ capta ciuitate p̱ dñi volũtatẽ in
nũerabiles cedes fecit: ita vt adia
cens ſtagnũ ſtadioꝝ duoꝝ latitudi
nis ſanguine ĩterfectoꝝ fluere vi-
dereť. Jnde diſceſſerũt ſtadia ſepti
genta q̇nquaginta ⁊ venerũt ĩ tha
Al's ✠ rachã ad eos qui dñr ✠ tibianei in
tribia deos: ⁊ timotheũ quidẽ ĩ illis locis
nei nõ ꝯp̃henderũt nulloq̃ negocio ✠
Al's ✠ p̱fecto regreſſus eſt relicto in q̇dã
Pacto. loco firmiſſimo p̃ſidio. Doſitheus
aũt ⁊ ſoſipater q̇ erãt duces cũ ma
chabeo peremerũt a timotheo reli
ctos ĩ p̃ſidio decẽ milia viros. At
machabeus oꝛdinatis circũ ſe ſex
milib⁹ ⁊ ꝯſtitutis p̱ cohoꝛtes: ad-
uerſus timotheũ ꝓceſſit hñtẽ ſecũ
centũ viginti milia peditũ eq̇tũq̃
duo milia q̇ngẽtos. Cognito autẽ
inde aduẽtu timothe⁹ p̃miſit mľie
res: ⁊ filios ⁊ reliquũ apparatũ ĩ p̃
D ſidiũ qđ carnio dr̃. Erat enĩ ĩexpu
gnabile ⁊ acceſſu difficile: ꝓpť lo-
coꝝ anguſtias. Cumq̃ cohoꝛs inde
pꝛia appuiſſet timoꝛ hoſtib⁹ ĩcuſ-
E ſus eſt ex p̃ñtia dei: q̇ vniuerſa cõ-
ſpicit: ⁊ ĩ fugã ṽſi ſunt ali⁹ ab alio
ita vt magis a ſuis deijcerẽť: ⁊ gla
dioꝝ ſuoꝝ ictib⁹ debilitarenť. Ju-
das aũt vehemẽter ĩſtabat puniẽs
ꝓphanos ⁊ ꝓſtrauit ex eis trigita
milia viroꝝ. Jp̃e vero timothe⁹ in
cidit ĩ partes doſithei ⁊ ſoſip̃ris ⁊

multis p̃cibus poſtulabat vt viu⁹
dimittereť: eo ꝙ mľtoꝝ ex iudeis
parẽtes haberet ac fr̃es q̊s moꝛte
eius decipi eueniret. Et cũ fidẽ de
diſſet reſtitutuꝝ ſe eos ƀƺ ꝯſtitutũ
illeſum eũ dimiſerũt ꝓpter fratrũ
ſalutẽ. Judas aũt regreſſus ẽ a car
niõ ĩterfectis viginti q̇nq̃ milibus
Poſt hoꝛũ fugã ⁊ necẽ: mouit exer- E
citũ ad effron ciuitatẽ munitã ĩ q̃
multitudo diuerſaꝝ gẽtiũ habita-
bat: ⁊ robuſti iuuenes ꝓ muris cõ-
ſiſtẽtes foꝛtiť repugnabãt. Jn hac
aũt machine mľte ⁊ teloꝝ erat ap
paratus. Sꝫ cũ oĩpotentẽ inuocaſ
ſent: q̇ ptãte ſua vires hoſtiũ ꝯfrin
git: ceperũt ciuitatẽ: ⁊ ex eis q̇ int⁹
erãt viginti q̇nq̃ milia ꝓſtrauerũt
Jude ad ciuitatẽ ſcythaꝝ abierũt:
q̃ ab hieroſolymis ſexcẽtis ſtadijs
aberat. Cõteſtantib⁹ aũt his q̇ apđ
ſcythopolitas erãt iudeis ꝙ beni
gñe ab eis haberenť: ⁊ tp̃ibus infe
licitatis: ꝙ modeſte ſecũ egerint:
gr̃as agẽtes eis: ⁊ exhoꝛtati etiam
de cetero erga gen⁹ ſuũ benignos
eſſe: venerũt hieroſolymã die ſolẽ
ni ſeptimanaꝝ ĩſtãte. Et poſt pen
thecoſtẽ abierũt cõtra goꝛgiã p̃po
ſitũ idumee. Exiuit aũt cũ pediti- F
bus trib⁹ milib⁹: ⁊ eq̇tibus q̃drin-
gẽtis. Quib⁹ cõgreſſis cõtigit pau-
cos ruere iudeoꝝ. Doſithe⁹ vero q̇-
dã de bachenoꝛis eques vir foꝛtis
goꝛgiã tenebat: ⁊ cũ vellet illũ ca-
pere viuũ: eq̃s q̇dem de thꝛacib⁹ ir
ruit in eũ: humerũq̃ ei⁹ ãputauit:
atq̃ ita goꝛgias effugit ĩ mareſa.
At illis q̇ cũ eſdrin erãt diuti⁹ pu
gnantib⁹ ⁊ fatigatis inuocauit iu
das dñm adiutoꝛẽ ⁊ ducẽ belli fie
ri: incipiẽs voce p̃ria ⁊ cũ hymnis
clamoꝛẽ extollẽs fugã goꝛgie mili
tib⁹ ĩcuſſit. Judas aũt collecto exer
citu venit ĩ ciuitatẽ odollã. Et cũ
ſeptima dies ſupueniret ƀm cõſue
tudinẽ purificati in eodẽ loco ſab
batũ egerũt. Et ſequenti die venit
cũ ſuis iudas vt coꝛpoꝛa ꝓſtratoꝝ
tolleret: ⁊ cũ parentib⁹ poneret in
ſepulchꝛis paternis. Jnuenerũt ãt
ſub tunicis ĩterfectoꝝ de donarijs
idoloꝝ q̃ apud iamniã fuerũt: a q̇- Deut.
bus lex ꝓhibet iudeos. Oĩbus er- 7.d.
go manifeſtũ factũ eſt ob hãc cau- G

ſam eos corruiſſe. Oẽs itaqꝫ bñdi-
xerunt iuſtũ iudiciũ dñi qui occul-
ta fecerat manifeſta. Atqꝫ ita ad p̃-
ces cõuerſi rogauerũt vt id qđ fa-
ctũ erat delictũ obliuioni tradere-
tur. At vero fortiſſim⁹ iudas hor-
tabat̃ pplm̃ cõſeruare ſe ſine pctõ:
ſub oculis ✠ videntes q̃ facta ſunt
ꝓ pctis eoꝝ qui ꝓſtrati ſunt. Et fa-
cta collatiõe duodeciꝫ milia drag-
mas argẽti miſit hieroſolymã of-
ferri ꝓ ✠ peccatis ✠ mortuoꝝ ſacri-
ficiũ: bñ ꝛ religioſe de reſurrectio-
ne cogitans. Niſi eñ eos q̇ cecide-
rant reſurrecturos ſperaret: ſuper-
fluũ videret̃ ꝛ vanũ orare pro mor-
tuis. Et q꞉ cõſiderabat ꝙ hi q̇ cuꝫ
pietate dormitionẽ acceperãt op-
timã haberẽt repoſitã grãm. San-
cta ẽ ꝛ ſalubris ẽ cogitatio ꝓ defũ-
ctis exorare: vt ✠ a peccatis ſoluãt̃.

¶ Ca. xiij. ¶ Venit antioch⁹ cõ-
tra iudeã. Menelaus p̃uaricator
occiditur. Occidit iudas in caſtris
antiochi quatuor milia ꝛ maximũ
elephantoꝝ. Antiochus victus tra-
didit inde ptolomaidem ptolo-
maides egre ferentes lyſias allo-
quitur. Ca. xiij.

Anno cẽteſimo q̃drageſimo-
nono cognouit iudas antio-
chum eupatorẽ venire cũ multitu-
dine aduerſus iudeã: ꝛ cũ eo lyſiã
ꝓcuratorẽ ꝛ p̃poſitũ ✠ negocioꝝ ſe-
cum habentẽ peditũ centũ decẽ mi-
lia ꝛ equitũ q̇nqꝫ milia: ꝛ elephan-
tes viginti duos: currus cũ falcib⁹
trecentos. Cõmiſcuit aũt ſe illis ꝛ
menelaus: ꝛ cũ multa fallacia de-
precabat̃ antiochũ nõ ꝓ p̃rie ſalu-
te: ſed ſperãs ſe cõſtitui in p̃ncipa-
tum. Sed rex regũ ſuſcitauit aĩos
antiochi in peccatorẽ: ꝛ ſuggerẽte
lyſia hũc eſſe cauſam oĩm maloꝝ
iuſſit vt eis ẽ ꝯſuetudo apprehẽſuꝫ
in eodẽ loco necari. Erat aũt ĩ eo-
dem loco turris q̇nquaginta cubi-
toꝝ aggeſtũ vndiqꝫ habẽs cineris.
Hec proſpectũ habebat in p̃ceps.
Inde in cinerẽ deijci iuſſit ſacrile-
gum: oĩbus eũ ꝓpellẽtibus ad inte-
ritũ. Et tali lege p̃uaricatorem le-
gis cõtigit mori: nec terre dari me-
nelaũ. Et quidẽ ſatis iuſte. Nã q꞉
multa erga arã dei delicta cõmiſit
cuius ignis et cinis erat ſanctus:
ipſe in cineris mortẽ dãnatus eſt.
Sꝫ rex mẽte effrenatus veniebat
nequiorẽ ſe patre ſuo iudeis oſten-
ſurus. Quibus iudas cognitis p̃ce-
pit pplo vt die ac nocte dñm inuo-
carent: ꝙ ſicut ſemper ꝛ nũc adiu-
uaret eos: q̇ppe q̇ lege ꝛ p̃ria ſan-
ctoqꝫ tẽplo priuari vererent̃: ac po-
pulũ q̇ nuper paululũ reſpiraſſet:
ne ſineret blaſphemis rurſus na-
tionibus ſubdi. **D** Oĩbus itaqꝫ ſimul
id faciẽtibus ꝛ petẽtibus a dño mi-
ſericordiam cũ fletu ꝛ ieiunijs per
triduuꝫ cõtinuũ ꝓſtratis hortatus
eſt eos iudas vt ſe p̃pararent. Ipſe
vero cũ ſenioribus cogitauit p̃uſ-
ꝙ rex admoueret exercituꝫ ad iu-
deam ꝛ obtineret ciuitatẽ exire: et
dñi iudicio cõmittere exitum rei.
Dans itaqꝫ poteſtatẽ oĩm deo mũ-
di creatori: ꝛ hortatus ſuos vt for-
titer dimicarent: ꝛ vſqꝫ ad morteꝫ
pro legibus tẽplo: ciuitate: patria:
ꝛ ciuibus ſtarẽt: circa modin exer- **E**
citum cõſtituit. Et dato ſigno ſuis
dei victorie: iuuenibus fortiſſimis
electis nocte aggreſſus aulã regiã
in caſtris: interfecit viros ✠ quat- Al's ✠
tuordecim milia: ꝛ maximum ele- q̃ttuor
phantorum cum his qui ſuppoſiti
fuerant. Summoqꝫ metu ac per-
turbatione hoſtium caſtra replen-
tes: rebuſqꝫ proſpere geſtis abie-
runt. Hoc aũt factum eſt die illuce-
ſcente adiuuãte eũ dñi protectio-
ne. Sed rex accepto guſtu auda- Al's ✠
cie iudeoꝝ: ✠ arte difficultates lo- machĩ-
coꝝ tentabat: ꝛ bethſure que erat nis.
iudeoꝝ preſidiũ munitũ caſtra ad-
mouebat. Sed fugabat̃: impinge- **F**
batur minorabat̃. His aũt qui in- Al's ✠
tus erant iudas neceſſaria ✠ mit- miniſtra-
tebat. Enunciauit autẽ miniſteria bat
hoſtib⁹ rodochus quidã de iudai-
co exercitu: q̇ req̇ſitus cõprehẽſus
eſt ꝛ cõcluſus. Iterꝫ rex ſmonẽ ha-
buit ad eos qui erant in bethſuris
dexteram dedit: accepit: abijt: com-
miſit cum iuda: ſuperatus eſt. Ut
autem cognouit rebellaſſe philip-
pum antiochie qui relictus erat
ſuper negocio mente cõſternatus:
iudeos deprecans: ſubdituſqꝫ eis:
iurat de oĩbus q̇bus iuſtũ viſuꝫ eſt: **G**

et reconciliatus obtulit ſacrificiū
honorauit templum: ⁊ munera po
ſuit: machabeum amplexatus eſt:
et fecit eum a ptolomaide vſqꝫ ad
gerrenos ducem et principem. Ut
autem venit ptolomaidam: graui
ter ferebāt ptolomenſes amicitie
conuentioneȝ indignantes: ne for
te fedus irrumperent. Tunc aſcen
dit lyſias tribunal et expoſuit ra-
tionem: et populū ſedauit: regreſ-
ſuſqꝫ eſt antiochiam: et hoc modo
regis profectio et reditus ꝓceſſit.
¶ Capituli Summarium. ¶ De-
metrius ex ſuggeſtione alchimi in
flammatur contra iudeos mittēs
nicanorem ad interficiēdum eos:
nicanor cum ſymone cōcertat: iun
git pacem ⁊ ſoluit: ⁊ capere iudam
vult: iudas effudit manus nicano
ris: comminatur nicanor ſacerdo
tibus vt ſibi tradant iudaȝ vinctū
de razia ⁊ animi eius conſtantia.

Capitulum. xiiij.

A SEd poſt triennij tēpus cogno
uit iudas et qui cuȝ eo erant:
demetrium ſeleuci cuȝ multitudi-
ne valide ⁊ nauibus per portū tri-
polis aſcendiſſe ad loca opportu-
na et tenuiſſe regiones aduerſus
antiochum et eius ducem lyſiam.
Alchimus autem quidam qui ſum
mus ſacerdos fuerat: ſed volunta
rie coinquinatus eſt temporibus
commixtionis: conſiderans nullo
modo ſibi eſſe ſalutem neqꝫ acceſ-
ſum ad altare: venit ad regem de-
metrium centeſimo quinquageſi-
mo anno offerens ei coronam au-
ream et palmam: ſuper hoc et ta-
les qui templi eſſe videbantur. Et
ipſa quidem die ſiluit. Temp⁹ au
tem opportunum dementie ſue na
ctus: cōuocatus a demetrio ad cō-
ſilium: ⁊ interrogatus quibus re-
bus et conſilijs iudei niterētur: re-
ſpondit. Ipſi qui dicuntur aſſidei
iudeoruȝ quibus preeſt iudas ma
chabeus bella nutriunt et ſeditio
nes mouēt nec patiuntur regnum
B eſſe quietum. Nam et ego defrau-
datus parentem gloria: dico antē
ſummo ſacerdotio huc veni: pri-
mo quidem vtilitatibus regis fi-
dem ſeruans; ſecundo autem etiā
ciuibus conſules. Nam illorū pra
uitate vniuerſum genus noſtrum
nō minime vexatur. Sed oro his
ſingulis o rex cognitis et regioni
et genti ſecundum humanitatem
tuam + promulgataȝ omnibus ꝓ — Als + ꝓmulgata
ſpice. Nam ꝙdiu ſupereſt iudas:
impoſſibile eſt pacē eſſe negocijs.
Talibus autē ab hoc dictis: ⁊ cete
ri amici hoſtiliter ſe habētes ad-
uerſus iudā inflāmauerūt deme- — 1. ma 7. D.
trium. Qui ſtatim nicanore prepo
ſitū elephātorū ducē miſit i iudeā:
datis mandatis vt ipſum quidem
iudam caperet viuum: eos vero q
cum illo erant diſpergeret: et con
ſtitueret alchimum maximi tem-
pli ſummum ſacerdotem. Tunc
gentes que de iudea fugerant iu- C
dā ſegregatim ſe nicanori miſce-
bant: miſerias et clades iudeoruȝ
proſperitates rerum ſuarū exiſti-
mātes. Audito itaqꝫ iudei nicano
ris aduentu et conuentu nationuȝ
conſperſi terra rogabant eum qui
populum ſuum conſtituit: in eter-
num cuſtodiret: quiqꝫ ſuaȝ portio
nem ſignis euidentibus protegit.
Imperante autem duce ſtatim in
de mouerunt: conuenerūtqꝫ ad ca-
ſtellū deſſau. Symon vero frater
iude commiſerat cum nicanore: ſȝ
conterritus eſt repentino aduētu
aduerſariorum. Nicanor tamē au
diens virtutem comitum iude et
animi magnitudineȝ quam ꝓ pa
trie certaminib⁹ habebat: ſangui-
ne iudiciū facere mutuebāt. Quā-
obrem premiſit poſſidoniū ⁊ theo
dotium ⁊ mathiā: et vt darent dex
tras: atqꝫ acciperent. Et cum diu
de his conſilium ageretur: et ipſe
dux ad multitudinē retuliſſet om
nium vna fuit ſententia amicitijs
annuere. Itaqꝫ dieȝ conſtituerunt
qua ſecreto inter ſe agerent: ⁊ ſin-
gulis ſelle prolate ſunt et poſite.
Precepit autē iudas armatos eſ-
ſe locis opportunis ne forte ab ho
ſtibus repente mali aliquid orire
tur. Et congruum colloquium fe-
cerūt. Morabatur autem nicanor
hieroſolymis: nihilqꝫ inique age- D
bat: gregeſqꝫ turbarum que cōgre
gate fuerant: dimiſit. Habebat au

rem iudam ſemper carum ex ani-
mo:et erat viro inclinatus. Roga-
uitqꝫ eum ducere vxorem filioſqꝫ
procreare. Nuptias fecit quiete egit
communiterqꝫ viuebant. Alchimus
autem videns charitatem illoꝝ
adinuicem:et conuentiones venit
ad demetrium ⁊ dicebat nicanorē
rebus alienis aſſentire. Judāqꝫ re
gni inſidiatorem ſucceſſorem ſibi
deſtinaſſe. Itaqꝫ rex exaſperatus ⁊
peſſimis huius criminationibꝰ ir
ritatꝰ ſcripſit nicanori dicens:gra
uiter quidem ſe ferre de amicitie
conuentione:iubere tamē macha-
beum citius vinctum mittere an-
tiochiam. Quibꝰ cognitis nicanor
cōſternabatur:⁊ grauiter ferebat:
ſi ea que conuenerant:irrita face-
ret:nihil leſus a viro. Sed qꝛ re-
E gi reſiſtere non poterat: oportuni
tatem obſeruabat qua preceptum
perficeret. At machabeus videns
ſecum auſterius agere nicanorē:
et conſuetum occurſum ferociꝰ ex
hibentem:intelligens non ex bo-
no eſſe auſteritatem iſtam:paucis
ſuorum congregatis occultauit ſe
a nicanore. Quod cum ille cogno-
uit fortiter ſe a viro preuentū: ve
nit ad maximum ⁊ ſanctiſſimum
templum:et ſacerdotibus ſolitas
hoſtias offerentibus:iuſſit ſibi tra
di virum. Quibus cum iuramento
dicentibus neſcire ſe vbi eſſet: qui
querebatꝛ:extēdens manū ad tem-
plum iurauit dicens. Niſi iudam
mihi vinctū tradideritis: iſtud dei
phanum in planiciem deducam:
et altare effodiā:⁊ tēplū hoc libe
ro patri conſecrabo. Et his dictis
F abijt. Sacerdotes autem ꝓtendē-
tes manus in celū inuocabāt eum
qui ſemper propugnator eſſet gen
tis ipſorum:hec dicentes. Tu do-
mine vniuerſorum qui nullius in-
diges voluiſti templum habitatio
nis tue fieri in nobis. Et nunc ſan
cte ſanctorum omniū domine cō
ſerua ineternum impollutam do-
mum iſtā que nuper mundata eſt.
Razias autem quidam de ſeniori
bus ab hieroſolymis delatꝰ eſt ni
canori:vir amator ciuitatis et be-
ne✝audiēs qui pro affectu: pater
iudeorū appellabatꝛ. Hic multis
temporibus continentie propoſi-
tum tenuit in iudaiſmo: corpuſqꝫ
⁊ animam tradere contentus pro
perſeuerantia. Volens autem ni-
canor manifeſtare odiū quod ha
bebat in iudeos miſit milites quin-
gentos vt eū cōprehenderent. Pu
tabat enim ſi illum decepiſſet ſeſe
cladē iudeis maximā illaturum.
Turbis autem irruere in domum B
eius ⁊ ianuā diſrūpere atqꝫ ignē
admouere cupientibus cū iam cō-
prehenderetur gladio ſe petijt:eli
gens nobiliter mori potius ꝙ ſub
ditus fieri peccatoribus:et contra
natales ſuos īdignis iniurijs agi.
Sed cū per feſtinationē non certo
ictu plagam dediſſet:⁊ turbe intra
oſtia irrumperēt recurrens auda-
cter ad murum:ꝑcepitauit ſemet-
ipſum viriliter in turbas: quibus
velociter locū dantibus caſui eiꝰ:
venit per mediā ceruicē. Et cū ad-
huc ſpiraret accēſus aīo ſurrexit:
et cum ſanguis eius magno fluxu
deflueret et grauiſſimis vulneri-
bus eſſet ſaucius:curſu turbaꝝ per
tranſijt:⁊ ſtans ſupra quandā pe-
tram preruptam ⁊ iam exāguis ef
fectus:cōplexus inteſtina ſua vtriſ
qꝫ manibus proiecit ſuper turbas
inuocans dominatorē vite ac ſpi-
ritus:vt hec illic iterum redderet:
atqꝫ ita vita defunctus eſt.

¶ Capituli Summarium. ¶ Ni-
canor blaſphemat. Judas ornat
ſuos non clypeis ſed ſermonibus
optimis:apparuerūt Onias ⁊ hie
remias hic dicitur: hic eſt fratrum
amator. Tradidit hieremias iude
gladium aureum in manibus ſibi
a deo miſſum. Quod maximus ti-
mor erat pro ſanctitate tēpli. Ma
nibus pugnātes cordibus orabāt:
nicanor cum triginta quinqꝫ mili
bus occiditur. Caput eius cū ma-
nu eius abſciſa in hieruſalem de-
feruntꝛ lingua eiꝰ particulatim di
uiſa auibus datur.

Ca.xv.

Nicanor autem vt cōperit iu-
dam eſſe in locis ſamarie co A
gitauit cū oī īpetu die ſabbati cō
mittere bellum. Judeis vero qui il-
lum per neceſſitatem ſequebantur

dicentibus: ne ita ferociter ⁊ bar-
bare feceris: ſed honorē tribue diei
ſanctificationis ⁊ honora eū qui
vniuerſa conſpicit. At ille infelix
interrogauit ſi eſt potens in celo q̄
imperauit agi diem ſabbatorū. Et
reſpondentibus illis: eſt dn̄s viuus
ipſe in celo potēs qui iuſſit agi ſe-
B ptimam diem. At ille ait. Et ego
potens ſum ſuper terram qui impe-
ro ſumi arma et negocia regis
impleri. Tamen nō obtinuit: vt cō
ſilium perficeret. Et nicanor qui-
dem cū ſumma ſuperbia erectus
cogitauerat commune tropheū ſta
tuere de iuda. Machabeus autem
ſemper confitebat cum omni ſpe
auxilium ſibi a dn̄o affuturum: et
hortabat ſuos ne formidarent ad
aduentum nationum ſed in mēte
haberent adiutoria ſibi facta de ce
lo: ⁊ nunc ſperarent ab omnipotē
te ſibi affuturam victoriam. Et al-
locutus eos de lege ⁊ ꝓphetis: am
Al's ✠ certa- minū. monens etiam ✠ certamina que fe
cerant prius promptiores ↄſtituit
eos. Et ita animis eorū erectis ſi
mul oſtendebat gentium fallaciā
⁊ iuramentorū preuaricationem.
Singulos autem illorū armauit
non clypei ⁊ haſte munitione: ſed
ſermonibus optimis ⁊ exhortatio
nibus expoſito digno fide ſomnio
per qđ vniuerſos letificauit. Erat
C autem huiuſmodi viſus. Oniā qui
fuerat ſummus ſacerdos virū bo-
num ⁊ benignum: ⁊ verecundum vi
ſu: modeſtum moribus et eloquio
decorum: ⁊ qui a puero in virtuti-
bus exercitatus ſit manus proten-
dentem orare pro omni populo iu
deorū. Poſt hoc apparuiſſe ⁊ aliū
virum etate ⁊ gloria mirabilem: ⁊
magni decoris habitudinem circa
illum. Reſpondentem vero oniam
dixiſſe. Hic eſt fratrū amator ⁊ po
puli iſrael. Hic eſt qui multū orat
pro populo ⁊ vniuerſa ſancta ciui
De pe. tate hieremias propheta dei. Extē
di. j. c. diſſe autem hieremiam dexteram:
de⁹ q̄s ⁊ dediſſe iude gladium aureum di
in gl. centem. Accipe ſanctum gladium
D munus a deo in quo deijcies ad-
uerſarios ppl'i mei iſrael. Exhorta
ti itaq; iude ſermonibus bonis val-
de de quibus extolli poſſet impe-
tus: ⁊ animi iuuenū cōfortari: ſta
tuerūt dimicare ⁊ cōfligere forti-
ter vt virtus de negocijs iudicaret
eo ꝙ ciuitas ſctā ⁊ tēplū ꝑiclita-
rentur. Erat enim pro vxoribus ⁊
filijs: itemq; pro fratrib⁹ ⁊ cogna
tis minor ſollicitudo: maxim⁹ ve
ro ⁊ primus pro ſanctitate timor
erat templi. Sed ⁊ eos qui in ciui
tate erant non minima ſollicitu-
do habebat pro his qui congreſſu-
ri erant. Et cū iam omnes ſpera-
rent iudiciū futurū: hoſteſq; adeſ
ſent itaq; exercit⁹ eſſet ordinatus
beſtie eq̄teſq; opportuno i loco cō
poſiti: conſiderans machabe⁹ ad-
uentum multitudinis ⁊ apparatū
varium armorum: ac ferocitatem
beſtiarum extendens manus in ce E
lum: prodigia facientem dominum
inuocauit: qui non ſecundū armo
rum potentiam ſed prout ipſi pla
cet dat dignis victoriā. Dixit aūt g̅.8.d.
inuocans hoc modo. Tu domine 4.reg.
qui miſiſti angelum tuum ſub eze 19.g.
chia rege iuda: ⁊ interfeciſti de ca
ſtris ſennacherib centum octogi-
taquinq; milia: ⁊ nunc dominator
celorum mitte angelum tuū bonū
ante nos timore ⁊ tremore magni Eccle.
tudinis brachij tui vt metuāt qui 48 g.
cum blaſphemia veniūt aduerſus
ſanctum populum tuum. Et hic q̄
dem ita portauit. Nicanor autem
et qui cum ipſo erant cum tubis ⁊
canticis admouebant. Judas ve-
ro ⁊ qui cū eo erant: inuocato deo
per orationes cōgreſſi ſunt: manu
quidem pugnantes ſed ⁊ dominū
cordibus orantes proſtrauerūt nō
minus trigintaquinq; milia pre- F
ſentia dei magnifice delectati. Cū
q; ceſſaſſent ⁊ cum gaudio redirēt
cognouerunt nicanorē ruiſſe cum
armis ſuis. Facto itaq; clamore ⁊
perturbatione ſuſcitata patria vo
ce omnipotentem dominū benedi
cebant. Precepit aūt iudas q̄ per
omnia corpore ⁊ animo mori pro
ciuibus parat⁹ erat: caput nicano
ris et manū cū humero abſciſſā
hieroſolomymā perferri. Quod cū
peruenıſſet conuocatis tribulib⁹ ⁊ al' ✠ acceſſit.
ſacerdotibus ad altare ✠ accerſijt

et eos qui in arce erãt. Et oſtenſo capite nicanoris et manu nephariã quam extenderat cõtra domũ ſanctã omnipotentis dei magnifice gloriatus eſt. Linguam etiaz impij nicanoris p̃ciſaz iuſſit particulatim auib⁹ dari: manum autem dementis contra templum ſuſpendi. Omnes igit̃ celi dominuz benedixerũt dicentes. Benedict⁹ qui locum ſuum incontaminatuz ſeruauit. Suſpendit autem nicanoris caput in ſumma arce vt euidens eſſet ⁊ manifeſtũ ſignũ auxilij dei. Itaqꝫ omnes communi cõſilio decreuerũt nullo modo diem iſtum abſqꝫ celebritate preterire: habere autem celebritatem. xiij. die menſis adar: que dicitur voce ſyriaca pridie mardochei die. Igi- I. Mar
tur his erga nicanorez geſtis: ⁊ ex tiij.
illis temporibus ab hebreis ciuitate poſſeſſa: ego quoqꝫ ĩ his faciã finem ſermonis. Et ſiquidez bene et vt hyſtorice ꝯpetit hoc ⁊ ipſe velim: ſi autez minus digne: concedẽdum eſt mihi. Sicut enim vinum ſemper bibere aut ſemper aquam contrarium eſt: alterius autem vti delectabile: ita legentibus ſi ſemper exactus ſit ſermo: non erit gratus hic ergo erit conſummatus.

¶ Explicit ſecundus liber Machabeorum.

¶ Explicit vetus teſtamentum.